

Uchwała Nr V/87/11
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 29 marca 2011 r.

w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z realizacji programu działalności oraz sprawozdania z wykonania planu finansowego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie za rok 2010.

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1590 z późn. zm.), w związku z art. 12, ust. 1, pkt 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2004 r. Nr 251 poz. 2507 z późn. zm.), oraz § 8 ust. 1 rozporządzenia ministra finansów z dnia 22 grudnia 2009 roku w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej oraz sporządzania planu finansowego jednostek doradztwa rolniczego (Dz. U. Nr 223 poz. 1780) **uchwała się**, co następuje:

§1

Zatwierdza się sprawozdanie z realizacji programu działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie za rok 2010 stanowiące załącznik nr 1 do uchwały.

§2

Zatwierdza się sprawozdanie z wykonania planu finansowego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie za rok 2010 stanowiące załącznik nr 2 do uchwały.

§3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Julian Osiecki

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr V/87/11
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 29 marca 2011 r.

Sprawozdanie z realizacji Programu działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie na rok 2010

Warmińsko-Mazurski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Olsztynie

Sprawozdanie z realizacji
Programu działalności
Warmińsko-Mazurskiego
Ośrodka Doradztwa Rolniczego
w Olsztynie
na rok 2010

Opracowanie:

DYREKTOR
Warmińsko-Mazurskiego
Ośrodka Doradztwa Rolniczego
w Olsztynie
Zygmunt Kiersz

Opinia:
PRZEWODNICZĄCY RADY
Edward Przybycki

RADA SPOŁECZNA
DORADZTWA ROLNICZEGO
przy
Warmińsko-Mazurskim
Ośrodku Doradztwa Rolniczego
w Olsztynie

Przygotował: zespół specjalistów i doradców W-MODR pod redakcją kierownika Działu Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw Małgorzaty Micińskiej

Olsztyn, styczeń 2011 r.

Spis rzeczy:

Strony

Wprowadzenie	
..... 4	
I. Działalność upowszechnieniowa	6
II. Działalność szkoleniowa	12
III. Działalność doradcza	14
IV. Działalność promocyjna	17
V. Działalność informacyjna	18
VI. Działalność komercyjna	20
VII. Inne zadania	33

Tabele

1. Wykonanie liczbowe głównych form i metod pracy szkoleniowo-doradczo	5
-informacyjnej W-MODR	
2. Realizacja umów zawartych w 2009 r. „O świadczenie usług doradczych”	27
z działania PROW na lata 2007-2013 „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”	
3. Doskonalenie kadry doradczej W-MODR organizowane przez instytucje zewnętrzne	33
4. Zamówienia publiczne W-MODR w 2010 r.	40

Wykresy

1. Struktura konsultacji nt. działań PROW na lata 2007-2013	15
2. Zakres tematyczny artykułów drukowanych w miesięczniku „Bieżące Informacje”	18
3. Monitoring wniosków o dopłaty bezpośrednie w kampanii 2010 r. sporządzonych przez W-MODR	20
4. Liczba wniosków z realizacji działań PROW na lata 2007-2013	21
5. Liczba wniosków z realizacji działań PROW na lata 2007-2013	21

(oprócz programu rolnośrodowiskowego i korzystania z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów)

6. Liczba wniosków z PROW na lata 2007-2013 (oprócz programu rolnośrodowiskowego i korzystania z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów) wg komórek organizacyjnych i zespołów	22
7. Liczba rolników, dla których doradcy W-MODR sporządzili dokumentację rolnośrodowiskową w latach 2008-2010	23
8. Liczba rolników korzystających z pomocy W-MODR w podziale na „stary” i „nowy” PROW	24
9. Liczba sporządzonych przez W-MODR planów rolnośrodowiskowych w latach 2005-2010	24
10. Liczba rolników, dla których sporządzono dokumentację rolnośrodowiskową w roku 2010 wg komórek organizacyjnych i zespołów	25
11. Liczba poszczególnych pakietów, z których korzystają rolnicy rozpoczynający realizację programu rolnośrodowiskowego w roku 2010	25
12. Realizacja umów zawartych w 2009 r. „O świadczenie usług doradczych” z działania PROW na lata 2007-2013 „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” wg komórek organizacyjnych i zespołów	28
13. Liczba umów „O świadczenie usług doradczych” zawartych z W-MODR w roku 2010 wg komórek organizacyjnych i zespołów	29
14. Liczba umów o współpracę wg PZDR zawartych w latach 2009-2010	30
15. Liczba opryskiwaczy, w podziale na powiaty, dla których przeprowadzono atestację	31
16. Liczba książek rachunkowych FADN w podziale na powiaty	31

Załączniki

1. Działalność szkoleniowa (szkolenia wiejskie, gminne, powiatowe)	42
2. Realizacja konferencji i seminariów	44
3. Działalność doradcza	46
4. Realizacja imprez promocyjnych	48
5. Realizacja broszur i ulotek	50
6. Działalność komercyjna	52
7. Realizacja projektów i programów	54

Wprowadzenie

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie realizował zadania i wykonywał usługi w zakresie doradztwa rolniczego wynikające z ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U.04.251.2507 ze zm.), priorytetów Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, strategii rozwoju województwa, a także oczekiwań i potrzeb klientów W-MODR.

Program działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie na rok 2010, pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego przy W-MODR uchwałą nr 7/2009 z dnia 30 października 2009 r., został zatwierdzony uchwałą nr XXXV/677/09 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 listopada 2009 r. Dokument powstał w oparciu o Zarządzenie Nr 40/2009 Dyrektora W-MODR z dnia 21.09.2009 r. w sprawie opracowania „Programu działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie na rok 2010”.

Zaplanowane zadania do realizacji w 2010 r. wynikały z wypracowanych przez zespół doradców i przyjętych przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego przy W-MODR priorytetów dla doradztwa, tj.:

1. Wielostronna informacja i edukacja mieszkańców obszarów wiejskich, w tym głównie rolników, w zakresie zagadnień związanych ze Wspólną Polityką Rolną Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym (*cross-compliance*).
2. Udział w osiąganiu celów zapisanych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 poprzez instrumenty w nim zawarte (Oś 1 – gospodarcza, cel: poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego; Oś 2 – środowiskowa, cel: poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich; Oś 3 – społeczna, cel: jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Oś 4 - LEADER).
3. Kreatywne oddziaływanie doradcze na przemiany zachodzące w rolnictwie i jego otoczeniu służące rozwojowi gospodarstw wiejskich i przygotowaniu ich do konkurencji na rynkach krajowych i zagranicznych.
4. Doskonalenie technik i technologii produkcji rolniczej służących poprawie efektywności i jakości produktu rolniczego.
5. Wspieranie doradcze, informacyjne i edukacyjne mieszkańców wsi, w tym działaczy samorządowych i liderów wiejskich, w zakresie kreowania przemian służących rozwojowi obszarów wiejskich oraz poprawie warunków i jakości życia na wsi.
6. Czynny udział w tworzeniu strategii programów rozwojowych i projektów technicznych na poziomie gmin, powiatów i województwa.
7. Udział w systemie doradztwa, edukacji i informacji, o zasięgu regionalnym i krajowym, służącym wypracowaniu oraz wdrożeniu nowoczesnego i konkurencyjnego modelu doradztwa dla współczesnego i przyszłego rolnictwa i obszarów wiejskich.

Poniższa tabela przedstawia liczbowe wykonanie głównych zadań W-MODR.

Tabela 1. Wykonanie liczbowe głównych form i metod pracy szkoleniowo-doradczo-informacyjnej W-MODR

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Realizacja	% wykonania
1	Wdrożenia	7	10	142,9%
2	Demonstracje	143	138	96,5%
3	Pokazy	117	118	100,9%
4	Dni Pola	7	7	100,0%
5	Szkolenia wiejskie, gminne, powiatowe	395	441 8 206 osób	111,6%
6	Seminaria wojewódzkie	13	16 873 osoby	123,1%
7	Konferencje wojewódzkie	15	13 992 osoby	86,7%
8	Wyjazdy szkoleniowe	100	91	91,0%
9	Konsultacje	34 294	71 797	209,4%
	w tym: <i>wizyty w gospodarstwach</i>	x	18 766	x
10	Konkursy	19	17	89,5%
11	Kiermasze	3	2	66,7%
12	Targi	2	2	100,0%
13	Artykuły	354	400	113,0%
14	Broszury i ulotki	52	40	76,9%
15	Wnioski o płatności bezpośrednie	13 191	14 064	106,6%
16	Wnioski z PROW na lata 2007-2013	3 293	4 226	128,3%
17	Rachunkowość FADN	500	503	100,6%
18	Atestacja opryskiwaczy	745	549	73,7%

I. Działalność upowszechnieniowa

Specjaliści i doradcy wprowadzali innowacje do gospodarstw rolnych inicjując **wdrożenia** (*proces weryfikowania nowości w warunkach produkcyjnych, celem wprowadzenia niezbędnych poprawek oraz określenia zakresu i warunków jej zastosowania*) i **demonstracje rolnicze** (*wprowadzenie do gospodarstwa określonej innowacji i upowszechnienie w środowisku lokalnym efektów jej zastosowania*) oraz realizując **pokazy** (*metoda polegająca na demonstrowaniu sposobów wzorowego wykonywania określonych czynności*).

Na zaplanowanych 7 wdrożeń zrealizowano 10:

- „**Zastosowanie ekstraktów roślinnych w zwalczaniu *Plasmodiophora brassicae* – sprawca kiły kapusty**”. Jest to choroba, która wynika głównie z braku właściwego płodozmianu i zaczyna wyrządzać coraz większe szkody w uprawie roślin z rodziny kapustowatych. Zastosowany na plantacjach kalafiorów biostymulator Ernii zahamował proces rozwoju choroby, narodziła kiły pod wpływem specyficznych składników uległy wysuszeniu i rozpadły się bez procesu gnicia. Powstały nowe korzenie, a roślina ponownie zaczęła rosnąć, nadrabiając osłabiony wzrost i wydając plon. Populacja patogena, która utrzymywała się w glebie nie stanowiła zagrożenia dla uprawy. Dla weryfikacji skuteczności działania Ernii doświadczenie zostanie przeprowadzone w 2011 r. Wdrożenie zostało przeprowadzone w 3 gospodarstwach. Prowadzone są badania nad zwalczaniem kiły w rzepaku metodą biologiczną.
- „**Zastosowanie herbicydu GOLTIX 700 SC w uprawie buraka ćwikłowego**”. Celem wdrożenia było dokonanie oceny wpływu herbicydu Goltix 700 SC na stopień zniszczenia chwastów, fitotoksyczność i plonowanie buraka ćwikłowego oraz właściwe zweryfikowanie przydatności tego środka w warunkach produkcyjnych. Doświadczenie prowadzone było na poletku 0,30 ha, a jako porównawczy służył areal 300 m² powierzchni, gdzie nie zastosowano herbicydu. Oceniając stosowanie preparatu Goltix 700 SC należy stwierdzić jego bardzo wysoką skuteczność zwalczania chwastów i przydatność w uprawie buraka ćwikłowego dla potrzeb przetwórstwa. Wdrożenie zostało przeprowadzone w gospodarstwie Krzysztofa Chmielewskiego w miejscowości Królikowo w powiecie olsztyńskim.
- „**Zastosowanie Bacteriosolu w ekologicznej uprawie ziemniaka**”. Bacteriosol jest nawozem organiczno-mineralnym produkowanym na bazie kompostu roślinnego, który posiada zdolności próchnicotwórcze. Preparat zastosowano w ilości 100 g/m² w czasie wegetacji roślin na plantacji ziemniaków odmiany Irga o powierzchni 0,6 ha w gospodarstwie Andrzeja Krupińskiego w miejscowości Giże w powiecie oleckim. Zastosowanie preparatu w czasie wegetacji spowodowało wzrost plonu ziemniaków w porównaniu z poletkiem kontrolnym o 10 %.
- „**Eliminacja robaczy owiec**” - profilaktyka weterynaryjna w stadzie owiec, porównanie skuteczności 2 preparatów (Systemex i Biomectin 1%) do odrobaczania. Preparaty zastosowano w stadzie 140 owiec-matek w gospodarstwie Andrzeja Roszczynialskiego z Pomierok, gmina Lubawa. Lepsze wyniki uzyskano przy zastosowaniu Biomectinu 1% z substancją aktywną - iwermectyna.

- **wdrożenia rybackie** dotyczyły nowych technologii, w zakresie produkcji wysokiej jakości materiału zarybieniowego. Celem wprowadzenia tych innowacji było zwiększenie rozmiarów produkcji, podniesienie poziomu jakościowego produktów oraz poprawa warunków pracy, nie licząc efektów ekologicznych. W 2 gospodarstwach przeprowadzono 6 wdrożeń innowacyjnych technologii dotyczących stosowania środków (Ovopel i Ovaprim) do stymulacji tarlaków karpioatych ryb reofilnych (Boleń *Aspius aspius* (L.) i Jaź *Leuciscus idus* (L.) oraz stosowania preparatu D532 przy sztucznym rozrodzie szczupaka *Esox lucius* (L.). Efekty wszystkich wdrożeń były więcej niż pozytywne. Zarówno przy użyciu Ovopelu jak i Ovaprimu owulowało 100% samic, a przeżywalność embrionów do momentu zaoczkowania wynosiła od 58% w przypadku bolenia do 88% w przypadku jazia. Natomiast w przypadku użycia preparatu D532 zamiast wody, w czasie sztucznego zapładniania ikry szczupaka, procent zapłodnienia wzrósł aż o 17 i 19% w stosunku do metody klasycznej. Konsultantem ww. wdrożeń był prof. dr hab. Dariusz Kucharczyk z Katedry Rybactwa Jeziorowego i Rzecznego UWM.

Na zaplanowane 143 demonstracje zrealizowano 138.

1. demonstracje roślinne (130):

- produkcja zbóż (46);
- rzepaku (22, w tym: 3 rzepak jary);
- ziemniaków (10);
- kukurydzy na kiszonkę (21);
- ogrodnictwo (13);
- renowację trwałych użytków zielonych (18)

Wszystkie poletka demonstracyjne zostały wykorzystane do przeprowadzenia szkoleń praktycznych w sezonie wegetacyjnym roślin, a uzyskane wyniki zostały dodatkowo omówione w czasie szkoleń zimowych z udziałem rolników. Demonstracje założono na glebach klasy III i IV, w dobrej kulturze rolnej, starannie przygotowanych do zasiewów. Plany nawożenia opracowano z wykorzystaniem wyników badania zasobności gleb.

Zboża

Niekorzystne ceny zbóż w skupie zmuszają rolników do uzyskiwania coraz wyższych plonów, co przy wysokim udziale zbóż w strukturze zasiewów roślin uprawnych jest zadaniem trudnym, stąd duże zainteresowanie rolników poprawną technologią uprawy, nowymi odmianami zbóż, a także nowymi środkami ochrony roślin.

Demonstracje w zakresie produkcji zbóż dotyczą najważniejszych gatunków uprawianych w województwie, w tym: pszenicy ozimej (24), pszenicy jarej (2), jęczmienia jarego (6), jęczmienia ozimego (4), pszenżyta ozimego (5), żyta ozimego (1), owsa (2) oraz innych tematów (2) obejmujących m.in.: porównanie plonowania owsa i jęczmienia oraz technologii uprawy mieszanek zbożowych. Wszystkie demonstracje były założone w gospodarstwach współpracujących z W-MODR, z lokalizacją przy drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych, widocznych z odległości. Były oznaczone tablicą demonstracyjną z podstawową informacją. Rolnicy mieli możliwość zapoznać się z każdą demonstracją w dowolnym czasie i śledzić ich stan w okresie wegetacji, podpatrywać efekty w czasie zastosowanej metody i środków produkcji. Poniżej zaprezentowano niektóre wyniki z przeprowadzonych demonstracji.

Pszenica ozima

Tematyka demonstracji obejmowała kompleksową technologię (stanowisko w płodozmianie, dobór odmiany, nawożenie i pełną ochronę roślin). Demonstracje zrealizowano na terenie 12 powiatów, najczęściej w elbląskim (8), w różnych warunkach klimatyczno-glebowych, przy różnych przedplonach. Na powierzchni 288,03 ha zasiano 16 odmian pszenicy ozimej. Średni plon uzyskany z 24 poletek wyniósł 57,5 dt/ha, natomiast z 8 plantacji założonych po przedplonie

zbożowym – 53 dt/ha. Uzyskane średnie plony przewyższają szacunkowy plon pszenicy ozimej ze zbioru w 2010 r. (ok. 43,0 dt/ha) o 14,5 dt/ha. Najwyższe plony uzyskali m.in.: Zbigniew Zasada z Marwicy, powiat elbląski, który na glebach klasy IIIb uzyskał średnio 79 dt/ha pszenicy odmiany Qubon. Po 70 dt/ha pszenicy uzyskali: Andrzej Makuch z Miłakowa, powiat ostródzki (odmiana Legenda) i Piotr Hulanicki z Zielonki Pasłęckiej, powiat elbląski (odmiana Toras).

Jęczmień jary i ozimy

Tematyka demonstracji obejmowała kompleksową technologię uprawy, głównie z przeznaczeniem na paszę. Demonstracje zrealizowano na terenie 7 powiatów, w różnych warunkach klimatyczno-glebowych, przy różnych przedplonach na powierzchni 108,67 ha.

Na uwagę zasługuje odmiana jęczmienia jarego Eunowa, która na 3 ha plantacji na glebie klasy IVa w gospodarstwie Mirosława Kruczkiewicza, powiat iławski, plonowała na poziomie średnio 68 dt/ha. W powiecie nowomiejskim po raz pierwszy uprawiano dwurzędowy jęczmień ozimy odmiany Campanille, który na 3 poletkach przy różnych przedplonach plonował średnio 49,5 dt/ha (43 dt/ha po jęczmieniu jarym, a 57,5 dt/ha po ziemniakach na oborniku). Średni plon uzyskany z 6 poletek jęczmienia jarego wyniósł 44,3 dt/ha (średnio w województwie 31,9 dt/ha), natomiast z plantacji ozimych 48,6 dt/ha (średnio w województwie 32,5 dt/ha).

Pszenżyto ozime

Założono 5 demonstracji po roślinach zbożowych na powierzchni 38,01 ha, gdzie zastosowano pełną ochronę chemiczną (herbicydy i fungicydy). Średni plon z demonstracji to 55,6 dt/ha. Najwyższe plony uzyskano w gospodarstwie Przemysława Jary, gmina Grunwald, gdzie z plantacji 7,36 ha na klasie gleby IVb po jęczmieniu jarym uzyskano średni plon 70 dt/ha. Podobny plon, 68 dt/ha, po mieszance zbożowo-strączkowej uzyskał Mariusz Sochaczewski z Tatara, gmina Nidzica.

Owies

Bardzo interesujące wyniki uzyskano przy porównaniu plonowania owsa odmiany Pogon (0,10 ha) i jęczmienia odmiany Ingmar (0,15 ha) na glebie klasy IVa, przy dużym zachwaszczeniu i chorobach zbóż m.in.: plamistość, gdzie przy zastosowaniu pełnej ochrony chemicznej uzyskano średnio z ha owsa – 65 dt oraz jęczmienia 52 dt. Były to jedne z najwyższych plonów zbóż uzyskanych w gminie Lidzbark Warmiński.

Rzepak

Założono 22 demonstracje polowe na powierzchni 300,22 ha, w tym 19 z uprawą rzepaku ozimego na powierzchni 263,82 ha i 3 z uprawą rzepaku jarego na powierzchni 36,40 ha. Celem było zaprezentowanie nowoczesnej technologii produkcji, tj. uprawy roli, gdzie w większości miały zastosowanie nowoczesne agregaty uprawowo-siewne przyczyniające się do zmniejszenia ilości przejazdów na polu, skrócenia czasu przygotowania roli do siewu, bardzo dobrego przygotowania tzw. „łoża” dla płytkiego umiejscowienia i precyzyjnego wysiewu kilku kg na ha drobnych nasion rzepaku. Szczególną rangę nadano dla dwóch elementów technologicznych mających zasadniczy wpływ na wyniki produkcyjne, czyli na prawidłowe nawożenie oraz pełną ochronę chemiczną upraw rzepaku ozimego.

Najwięcej demonstracji założono na terenie powiatu elbląskiego (8) oraz iławskiego i braniewskiego (po 3). Na wszystkich demonstracjach zastosowano herbicydy do odchwaszczania rzepaku, zarówno z chwastów dwuliściennych, jak i jednoliściennych z dobrym skutkiem. Na 19 demonstracjach zastosowano fungicydy, a na 21 insektycydy. Zbiór rzepaku z demonstracji przeprowadzony był w ostatniej dekadzie lipca i pierwszej sierpnia 2010 r., jednoetapowo kombajnami dodatkowo przystosowanymi do zbioru rzepaku w celu ograniczenia strat nasion. Najwyższe plony rzepaku ozimego uzyskano w gospodarstwach: Andrzeja Deneki z Pawłowa, powiat węgorzewski - plon 38,0 dt/ha oraz Piotra Hulanickiego z Zielonki Pasłęckiej, powiat elbląski - plon 38,0 dt/ha. Dla porównania szacunkowy plon rzepaku ozimego w 2010 r. w województwie wyniósł ok. 25,1 dt/ha.

Ziemniak

Prawidłowa technologia produkcji ziemniaka ze szczególnym uwzględnieniem kierunku użytkowania i chemicznej ochrony - założono 10 demonstracji polowych, które miały na celu pokazanie nowoczesnych metod produkcji oraz stanowiły bazę dydaktyczną do przeprowadzenia szkoleń praktycznych. 6 demonstracji dotyczyło produkcji ziemniaków jadalnych, 1 - ziemniaków przemysłowych z przeznaczeniem na skrobię oraz 3 demonstracje z technologią produkcji ekologicznej. Na 6 demonstracjach ziemniaków jadalnych w 5 przypadkach była to odmiana Irga, co świadczy o dużej popularności tej odmiany z grupy średnio wczesnych i 1 – z odmianą Irys z grupy odmian bardzo wczesnych. W jednym przypadku bulwy sadzeniaków były zaprawiane preparatem Prestige, co jest godne uwagi, ponieważ nie było potrzeby stosowania insektycydów na stonkę ziemniaczaną. W zwalczaniu chwastów stosowano metodę mechaniczno-chemiczną. Przebieg warunków atmosferycznych w czasie wegetacji był sprzyjający rozwojowi chorób grzybowych, szczególnie zarazy ziemniaczanej. Średnio na polu demonstracyjnym przeciwko zarazie wykonano 3 zabiegi, a w jednym przypadku 4, co pozwoliło uniknąć strat w plonie, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Średni plon jaki uzyskano na 6 demonstracjach

z uprawą ziemniaków jadalnych wyniósł 245 dt/ha, przy czym najwyższy plon wynosił 300 dt/ha, a najniższy 180 dt/ha.

W systemie produkcji ekologicznej staranna i racjonalna uprawa gleby oraz odpowiedni materiał sadzeniakowy pozwoliły uzyskać plon na poziomie 190 i 200 dt/ha, co w systemie produkcji ekologicznej należy uznać za bardzo dobry wynik produkcyjny.

Kukurydza na kiszonkę

W celu upowszechnienia prawidłowej technologii w uprawie kukurydzy na kiszonkę przeprowadzono 21 demonstracji. Na uwagę zasługują 4 demonstracje mające na celu porównanie odmian kukurydzy na kiszonkę o różnej wczesności dojrzwania (FAO) i zastosowaniu takich samych założeń agrotechnicznych. Demonstracje te wyraźnie wykazały różnice w plonowaniu wybranych odmian średnio na poziomie od 50 do 100 dt/ha. Średni plon kukurydzy na kiszonkę (dotyczy wszystkich demonstracji) szacował się na poziomie ok. 600 dt/ha (od 450 dt/ha, np.: u Romana Kubickiego z Romankowa, gmina Bartoszyce, do 800 dt/ha np.: u Mieczysława Felczaka z Gajd, gmina Iława).

Ogrodnictwo

Założono 13 demonstracji ogrodniczych, w tym: 7 z zakresu sadownictwa i 6 związanych z warzywnictwem. W trakcie trwania realizacji każdej demonstracji zorganizowano szkolenie, podczas którego omówiono zalety prezentowanej technologii lub sprzętu rolniczego.

Wykorzystanie pułapek feromonowych do zwalczania owocówki jabłkówekzki (2 demonstracje)

Założenie pułapek feromonowych w sadach jest niezwykle ważne w celu wykrycia nalotu pierwszych motyli i zastosowania oprysku w najbardziej stosownym terminie. Jedna pułapka feromonowa była wskaźnikiem wykrywalności owocówki jabłkówekzki na ok. 20 drzewach (założona 16.05.2010 r.). Wychwytywanie owadów I pokolenia nastąpiło już po 2 godzinach. Po ok. 2 miesiącach od powieszenia pierwszych feromonów samicy, wymieniono je na nowe, jeszcze przed wylotem II pokolenia. Demonstracja została założona w Zakładzie Doświadczalnym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Łęgajnach. Drugą demonstrację założono w sadzie przydomowym, gdzie spełniła oczekiwane odłowienie samców owocówki jabłkówekzki i zapobiegła uszkodzeniom owoców.

Technologia uprawy sadów – sad ekologiczny

Na powierzchni 0,77 ha uprawiane są stare odmiany jabłoni - Szara Reneta, Antonówka, Papierówka, Cortland oraz odmiany czereśni – Czarna Późna, Bładoróżowa, w gospodarstwie Dariusza Szymaniaka z Pistek, powiat ełcki. W sadzie wykonywane jest cięcie sanitarne i prześwietlające w miesiącach: luty, marzec; co drugi rok usuwanie odrostów oraz zabezpieczanie pni młodych drzew przed gryzoniami.

Założenie sadu ekologicznego

Sad o powierzchni 2,0 ha założony został w miejscowości Królikowo, gmina Olsztynek u Tomasza Cisaka. Jest to sad jabłoniowy, gdzie posadzona została jedna odmiana jabłoni (Antonówka) we wrześniu 2009 r. w rozstawie 3x4 metry. Sad chroniony jest przed chorobami dozwolonymi preparatami ekologicznymi, a przed szkodnikami stosowane są pułapki feromonowe.

Zastosowanie ekologicznego środka GREVIT 200 SL do ochrony roślin przed patogenami (2 demonstracje)

Jest to środek bakteriobójczy i grzybobójczy wspomagający system ochrony roślin. W demonstracjach zastosowany został do ochrony porzeczki czarnej przed chorobami, głównie pochodzenia bakteryjnego, na plantacji Krzysztofa Kaczorowskiego z Tolkmicka i rabarbaru w gospodarstwie Kazimierza Fałkowskiego z Tolkmicka. Jest to jedyny preparat, który hamuje rozwój chorób bakteryjnych i jego stosowanie będzie wzrastało ze względu na brak chemicznego środka syntetycznego.

Technologia uprawy malin

Założona 8,0 ha plantacja malin odmiany Herigate (posiada duże cechy odpornościowe przy występowaniu chorób i szkodników) w gospodarstwie Zbigniewa Świerzbina w Ściborkach, gmina Banie Mazurskie, plonowała na poziomie około 6,5 dt/ha w miesiącach wrzesień-październik. Plon byłby wyższy gdyby nie przymrozki, które wystąpiły na początku października, kiedy temperatura spadła do 6-7 stopni poniżej zera. Uprawa ta w latach następnych, przy sprzyjających warunkach pogodowych może mieć bardzo dobry plon.

Technologia uprawy warzyw gruntowych – kalafior

Demonstracja założona została w gospodarstwie Jana Wróblewskiego w Laskach Małych, gmina Kalinowo, na powierzchni 2,70 ha. Uprawa kalafiora odmiany Santa Maria dla potrzeb przetwórstwa w roku 2010 napotkała na bardzo trudne warunki pogodowe co znacznie obniżyło plonowanie i standardy jakościowe surowca oraz dochody. Doradca wraz z rolnikiem wyciągnęli wniosek, aby zbiór na plantacji kończyć na koniec września.

Uprawa brokołu do sprzedaży towarowej

W gospodarstwie Leszka Mili założono demonstrację dla porównania dwóch odmian brokołu – Tiburon F₁ oraz Beaumont F₁. Rozsada została wyprodukowana we własnym zakresie w multiplatach i wysadzona w pole 24.06.2010 r. Warunki wzrostu w 2010 r. były bardzo trudne, ze względu na upały, a potem ulewne deszcze i niską temperaturę. Odmianę Tiburon F₁ należy polecić na zbiór jesienny - róże są dość duże, ciemnozielone, roślina posiada silny system. Odmianę Beaumont F₁ należy polecić na świeży rynek i do przetwórstwa, plon jednolity.

Technologia uprawy warzyw gruntowych z zastosowaniem nowego nawozu dolistnego

Na plantacji kalafiora o powierzchni 1,0 ha u Wincentego Bonalskiego w Gródkach, gmina Działdowo, zastosowano dolistnie nawóz Kristolan zrównoważony 3 kg/ha. Koszt dolistnego dokarmiania jest wysoki, ok. 200 zł/ha i w 2010 r. rekompensata w plonie nie była wyraźna.

Uprawa warzyw gruntowych – cukinia

Demonstracja założona została w Siedliskach, gmina Wydminy, w gospodarstwie Romana Buczka na powierzchni 0,50 ha jako plantacja towarowa dla celów przetwórstwa chłodni w Ełku. Przetwórnia po raz pierwszy rozpoczęła kontraktację na dużą skalę cukinii w systemie uprawy ekologicznej. Przygotowano producentów pod względem znajomości agrotechniki, w czym duży udział mieli doradcy W-MODR. Plonowanie było na średnim poziomie - ok. 700 dt/ha.

Zastosowanie pułapek zapachowych do monitorowania nalotu śmietki kapuścianej

Zastosowane pułapki zapachowe spowodowały zmniejszenie ilości zabiegów stosowanych środkami ochrony roślin z 4 do 2 oprysków. Aktualnie ilość preparatów do ochrony roślin ulega drastycznemu zmniejszeniu i stosowanie zapobiegawczych metod zwalczania agrofagów będzie wzrastało. Plantator, Eugeniusz Malinowski z Samplawy, gmina Lubawa, gdzie założono demonstrację, produkuje surowiec, jak również go przetwarza i sam sprzedaje.

Zastosowanie Bacteriosolu w ekologicznej uprawie ziemniaków

Bacteriosol jest nawozem organiczno-mineralnym produkowanym na bazie kompostu roślinnego, który posiada zdolności próchnicotwórcze. Preparat w ilości 300 kg/ha zastosowano

jesienią (29.09.2009 r.) na polu przygotowanym do sadzenia ziemniaków o powierzchni 0,1 ha. Zastosowano typowe zabiegi dla gospodarstwa ekologicznego. Uzyskano wyższą plonę w porównaniu z poletkiem kontrolnym o 40 %.

Renowacja trwałych użytków zielonych (TUZ)

Na terenie województwa przeprowadzono 18 z 17 zaplanowanych demonstracji dotyczących trwałych użytków zielonych. 3 demonstracje na terenie powiatu iławskiego dotyczyły poprawnego gospodarowania na użytkach zielonych, natomiast tematem pozostałych była renowacja TUZ. Odnawianie łąk i pastwisk opierało się na dwóch metodach: pełnej uprawy (3 demonstracje) i siewu bezpośredniego w darń (15 demonstracji). Metoda podsiewu była w szczególności preferowana, ponieważ nie narusza powierzchniowej struktury gleby oraz ogranicza w niej straty wody. Najczęściej stosowanymi mieszankami były nasiona traw z koniczyną białą i koniczyną czerwoną. Mieszanki te, coraz częściej stosowane przez rolników, są wskazane ze względu na możliwość uzyskania większej ilości mleka przez krowy skarmiane sianokiszonką z dodatkiem koniczyn oraz mniejszą potrzebą nawożenia azotowego (motylkowate wiążąc azot atmosferyczny wzbogacają nim glebę). Średni plon zielonej masy z przeznaczeniem na sianokiszonkę z dwóch pokosów wynosił od 350 dt/ha (np.: u Wojciecha Daszkiewicza ze wsi Skop, powiat giżycki) do 480 dt/ha (np.: u Piotra Dobrowolskiego z Nowej Ukty, powiat piski).

2. demonstracje zwierzęce:

Na zaplanowanych 8 demonstracji zrealizowano 8. Tematyka zrealizowanych demonstracji:

- *gospodarka pasieczna* (2 demonstracje) - zwalczanie zgnilca amerykańskiego i warrozy; zwalczanie warrozy metodami integrowanymi w gospodarstwie Zbigniewa Lipińskiego w Mątkach, gmina Jonkowo. Wzrastająca rola pszczół w środowisku wymaga stosowania skutecznych metod zwalczania chorób pszczół z użyciem metod i preparatów pozwalających uzyskać produkt nieskażony pozostałościami leków. Zastosowane w demonstracjach preparaty są analogami metabolitów organizmu pszczoły i są bezpieczne dla ludzi;
- *dobrostan koni, szczególnie w użytkowaniu zaprzęgowym, rekreacji i hipoterapii* (2 demonstracje) - demonstracje miały za zadanie popularyzację zaprzęgowego użytkowania koni w gospodarstwach agroturystycznych, w tym realizujących hipoterapię;
- *spełnienie wymogów dobrostanu owiec* - demonstrację założono w nowo wybudowanej owczarni, gdzie sukcesywnie przeprowadzano ocenę parametrów wymaganych w zakresie dobrostanu zwierząt;
- *krzyżowanie towarowe trzody chlewnej – dobór loch i knurów do rozplodu i prawidłowy odchów prosiąt* (3 demonstracje) - w wyniku krzyżowania towarowego loch mieszańców rasy pbz i wbp oraz knura pbz uzyskano przeciętnie 2 mioty od lochy, 23 urodzone prosięta od lochy w ciągu roku oraz 22 odchowane prosięta. Natomiast w drugim wariantcie krzyżowania - lochy mieszańce wbp i pbz kryte knurem Pietrain – uzyskano 2,4 miotu w ciągu roku, 28 urodzonych oraz 22 odchowane prosięta.

Na zaplanowanych 117 pokazów zrealizowano 118 . Najwięcej z nich dotyczyło:

- *zbioru i konserwacji pasz objętościowych według najnowszych technologii* – 36;
- *atestacji i kalibracji opryskiwaczy* – 19;
- *higieny udoju i przechowywania mleka* – 9;
- *oceny przezimowania zbóż i rzepaku* – 7;
- *prezentacji nowoczesnego sprzętu AGD* – 7.

Ponadto w ramach działalności upowszechnieniowej, na 7 zaplanowanych, współorganizowano **7 Dni Pola** (we Wróćkowie, Rychlikach, Ruskiej Wsi, Jęglowniku, Bajdytach, Bałuszycach, Aniołowie, Brożówce).

II. Działalność szkoleniowa

Pracownicy W-MODR w 2010 r. przeprowadzili szereg szkoleń wiejskich, gminnych, powiatowych. Tematyka szkoleń wynikała z Programu działalności W-MODR. Była również, na przestrzeni roku, modulowana i dostosowywana do zgłaszanych przez odbiorców usług szkoleniowych W-MODR potrzeb oraz obszarów szczególnego ich zainteresowania.

Szkolenia wiejskie : zaplanowano – 76, zrealizowano – 71 dla 726 osób

Szkolenia gminne : zaplanowano – 277, zrealizowano - 294 dla 5 400 osób

Szkolenia powiatowe : zaplanowano – 42, zrealizowano - 76 dla 2 080 osób

Dominowały zagadnienia w zakresie ogólnych zasad przyznawania płatności bezpośrednich, wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance), PROW na lata 2007-2013 (szczególnie nt. programu rolnośrodowiskowego), ubezpieczeń w gospodarstwie rolnym.

Szczegółowa informacja o ww. szkoleniach znajduje się załączniku nr 1.

Seminaria wojewódzkie: na zaplanowane 13 zrealizowano 16 dla 873 osób.

Konferencje wojewódzkie: na zaplanowane 15 zrealizowano 13 dla 992 osób.

Seminaria i konferencje odbywały się głównie w siedzibie W-MODR w Olsztynie i Oddziału W-MODR w Olecku.

Informacja o tematach, adresatach oraz instytucjach współorganizujących seminaria i konferencje znajduje się załączniku nr 2.

Wyjazdy szkoleniowe: na zaplanowane 100 zrealizowano 91; były to głównie wyjazdy rolników z doradcami na II Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach” oraz targi „Wystawę rolniczą”, a także wyjazdy na Dni Pola, XII Międzynarodową Wystawę Rolniczą Agro Show w Bednarach oraz do przykładowych grup producentów rolnych - grupa rolników uczestniczyła w wyjeździe do Szvarcenowa, gdzie mieści się siedziba Grup Producentów Rolnych założonych i prowadzonych przez Panią Krystynę Ziejewską. Celem wyjazdu było ukazanie korzyści wynikających z działania w grupie.

W-MODR był ponadto organizatorem wyjazdu na Targi Agromek 2010. W dniach 30 listopada – 3 grudnia 2010 r., na zaproszenie Ambasady Królestwa Danii w Warszawie, 21-osobowa delegacja z województwa warmińsko-mazurskiego przebywała w Danii. W skład delegacji weszli przedstawiciele Warmińsko-Mazurskiej Agencji Energetycznej, Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Rolnictwa, Zespołu Szkół Rolniczych w Smolajnach, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Barczewie oraz dyrekcja i doradcy W-MODR. Na targach prezentowano produkty związane z produkcją zwierzęcą, takie jak: pasze i dodatki paszowe, systemy żywienia i pojenia, urządzenia udojowe, urządzenia do utrzymywania czystości w budynkach inwentarskich i gospodarowania gnojowicą. Zainteresowani budownictwem mogli zapoznać się z różnymi technologiami budowy chlewni i obór, a w szczególności systemami wentylacyjnymi, kojcami oraz systemami podłogowymi. Podczas targów odbyła się wystawa bydła, na której prezentowano rasy m.in.: Duńska czerwona, Jersey, Charolais, Galloway, Hereford, Limousine, Salers, Aberdeen Angus.

Podczas pobytu delegacja odwiedziła duńską wyspę Samsø położoną na Cieśninie Kattgat. Podstawową gałęzią przemysłu na wyspie jest rolnictwo (głównie uprawa ziemniaków)

i ekoturystyka. Obecnie wyspa Samsø, zwana często „Perłą Kattegatu”, znana jest z powszechnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

W trakcie pobytu na Samsø złożono wizytę w otwartej w 2007 r. Akademii Energii. Akademia stanowi wyjątkowe miejsce dla przedsiębiorców, instytucji naukowych, organizacji energetycznych czy działaczy samorządowych. Jej głównym założeniem jest dzielenie się doświadczeniem zakończonego sukcesem projektu wdrażania technologii odnawialnych i prezentacja swoich dokonań w serii wykładów, pokazów i warsztatów.

III. Działalność doradcza

Działalność doradcza traktowana jako przekaz informacji jest jedną z podstawowych form pracy W-MODR, który jest dla rolników wiodącym centrum informacji dotyczących rolnictwa i jego dofinansowania. Porady udzielane były głównie w siedzibach zespołów doradców, Centrali i Oddziału w Olecku. Konsultacje przeprowadzano najczęściej podczas wizyt w gospodarstwach.

Liczba udzielonych porad i przeprowadzonych konsultacji świadczy o zainteresowaniu rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich następującymi zagadnieniami:

1) *wsparcie finansowe rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych i Unii Europejskiej: płatności bezpośrednie, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, kredyty preferencyjne, pomoc „de minimis”* – 41 152 (w tym: 4 578 Centrala i Oddział);

2) *doradztwo technologiczne w zakresie systemów produkcji rolnej; ocena stanu zdrowotności roślin po zimie; rozpoznanie chorób, szkodników i prognoza szkodliwości z podaniem metod zwalczania lub zapobiegania* – doradztwo świadczone w ramach umów o współpracę pomiędzy rolnikiem a W-MODR – 5 892 (w tym: 289 Centrala i Oddział);

3) *minimalne wymagania wzajemnej zgodności dla gospodarstw rolnych w produkcji roślinnej i zwierzęcej*, w tym dostosowanie budynków inwentarskich do standardów UE – 4 399 (w tym: 183 Centrala i Oddział);

4) *rolnictwo ekologiczne* – 4 045 (w tym: 365 Centrala i Oddział);

5) *nowości technologiczne w produkcji roślinnej* – 2 361 (w tym: 282 Centrala i Oddział);

6) *nowości technologiczne w produkcji zwierzęcej* – 1 850 (w tym: 321 Centrala i Oddział);

7) *ochrona środowiska, w tym wód i użytków rolnych* – 1 356 (w tym: 198 Centrala i Oddział);

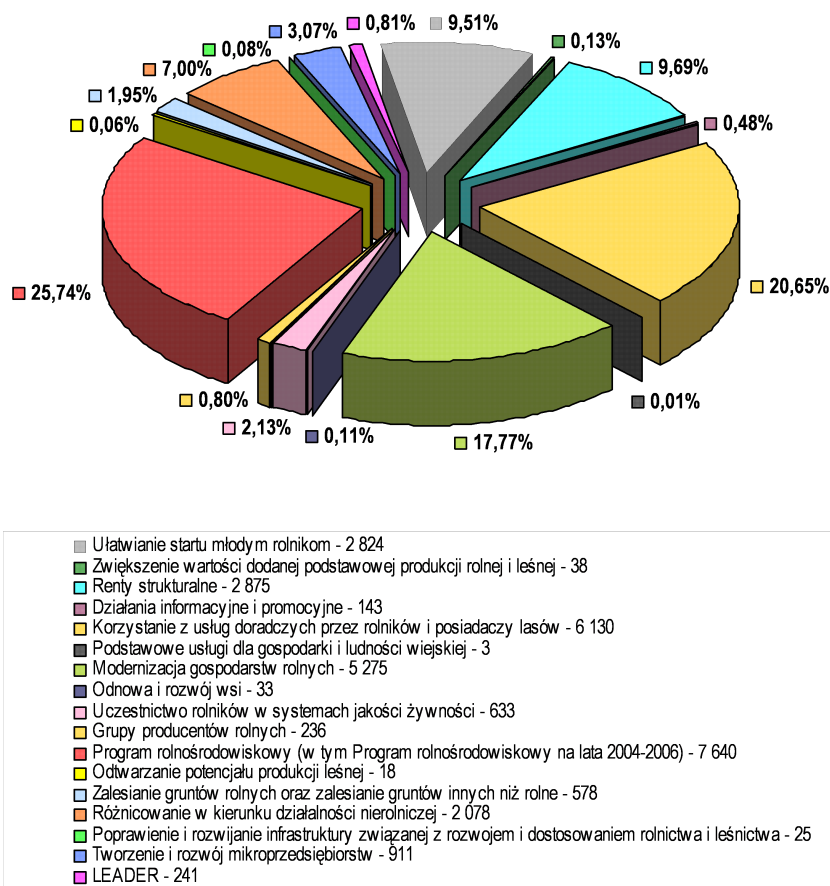
8) *ubezpieczenia gospodarstw* – 1 254 (w tym: 156 Centrala i Oddział).

Ad.1) *Doradztwo nt płatności bezpośrednich* oraz wspierania działalności na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania to 9 279 porady.

W ramach *PROW na lata 2007-2013 najwięcej porad i konsultacji* udzielono z następujących działań:

- program rolnośrodowiskowy (w tym: program rolnośrodowiskowy z Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006) – 7 640;
- korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów – 6 130;
- modernizacja gospodarstw rolnych – 5 275;
- renty strukturalne – 2 875;
- ułatwianie startu młodym rolnikom – 2 824;
- różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej – 2 078.

Wykres 1. Struktura konsultacji nt działań PROW na lata 2007-2013

Ad.3) Minimalne wymagania wzajemnej zgodności dla gospodarstw rolnych w produkcji roślinnej i zwierzęcej (*cross-compliance*), w zakresie:

- *dobrej kultury rolnej i ochrony środowiska, identyfikacji i rejestracji zwierząt;*
- *zdrowia publicznego, dobrostanu i zdrowia zwierząt, zdrowotności roślin;*
- *dobrostanu zwierząt;*
- *bezpieczeństwa pracy.*

Wymogi te zostały wprowadzone w ramach kolejnego etapu reformy Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, dotyczącego zasadniczych zmian w sposobie wsparcia rolnictwa w UE. Rolnicy, którzy ubiegają się o płatności bezpośrednie, o dopłaty wspierające gospodarowanie na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), o pomoc w ramach programu rolnośrodowiskowego oraz środki na zalesianie gruntów rolnych, muszą przez cały rok kalendarzowy spełniać normy i wymagania wzajemnej zgodności. Są to następujące normy i wymagania :

1) utrzymanie gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w Dobrej Kulturze Rolnej zgodnie z ochroną środowiska - obowiązuje od 2004 r.; od 2010 r. obowiązują dodatkowe normy, które nakładają na rolników obowiązek posiadania w określonych sytuacjach pozwoleń wodnoprawnych, zachowania charakterystycznych elementów krajobrazu, zakaz niszczenia siedlisk roślin i zwierząt objętych ochroną oraz dopuszczają, pod pewnymi warunkami, możliwość uprawy danego gatunku zbóż dłużej niż przez kolejne trzy lata;

2) podstawowe wymagania z zakresu zarządzania, które w Polsce podzielone są 3 obszary/okresy wprowadzania:

Obszar A - obowiązuje od 1 stycznia 2009r.:

- * identyfikacja i rejestracja zwierząt,

* zagadnienia ochrony środowiska naturalnego,

Obszar B - obowiązuje od 1 stycznia 2011r.:

* zdrowie publiczne,

* zdrowie zwierząt, zgłaszanie niektórych chorób,

* zdrowotność roślin,

Obszar C - będzie obowiązywał od 1 stycznia 2013r.:

* dobrostan zwierząt.

Gospodarstwo niespełniające tych wymogów (w przypadku kontroli ARiMR), może mieć obniżoną wysokość pomocy, a nawet zostać całkowicie pozbawione środków w ramach płatności bezpośrednich i płatności specyficznych dla określonych kierunków produkcji.

Szczegółową informację nt działalności doradczej ujęto w załączniku nr 3.

IV. Działalność promocyjna

Organizowano **wystawy oferty W-MODR oraz płodów rolnych** na dożynkach gminnych, powiatowych (razem 71 wystaw) oraz podczas innych świąt rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Konkursy organizowane samodzielnie przez pracowników Ośrodka, bądź we współpracy z innymi podmiotami, cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Z zaplanowanych 3 **kiermaszy** zrealizowano 2. Na uwagę zasługują:

- III Kiermasz Wielkanocny (27.03.2010 r.) na dziedzińcu Muzeum Warmii i Mazur, podczas którego zaprezentowało swoją twórczość 7 zespołów ludowych i 80 wystawców z regionu Warmii i Mazur. Podczas kiermaszu odbył się wykład nt. „Tradycji Świąt Wielkanocnych na Warmii i Mazurach”. Przeprowadzono 2 konkursy na „Najsmaczniejszy Stół Wielkanocny” oraz „Najpiękniejsze pisanki i kraszanki”;
- Piknik Jaćwieski w Starych Juchach, w przygotowaniach którego czynny udział wzięli pracownicy PZDR w Ełku. W 2010 r. była to czwarta edycja imprezy, która na stałe wpisała się w kalendarz wydarzeń kulturalnych regionu, stanowiąc doskonałą jego promocję. W trakcie Pikniku rozstrzygnięto konkurs kulinarny dla gospodarstw agroturystycznych i stowarzyszeń „Smaczne, swojskie COŚ, czyli Ciachem, Ogórkiem i Śledziem”. Podniebienia jurorów „zdobyły” potrawy przygotowane przez „Kobiety Aktywne” ze Szczecinowa.

Celem **Olimpiady Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie** było popularyzowanie, w formie współzawodnictwa, szeroko rozumianej wiedzy rolniczej, zasad ochrony środowiska oraz bhp w rolnictwie. Do współzawodnictwa stanęło 42 reprezentantów młodego pokolenia rolników i mieszkańców obszarów wiejskich Warmii i Mazur w wieku od 18 do 35 lat. Etap pisemny i ustny pozwolił Komisji Oceniającej wyłonić zwycięzców Olimpiady, którzy uplasowali się na miejscach od I do VII.

Przy współudziale Krajowego Związku Młodzieży Wiejskiej W-MODR zorganizował **Final Wojewódzki Olimpiady Młodych Producentów Rolnych**. Celem Olimpiady jest współzawodnictwo z zakresu szeroko rozumianej wiedzy rolniczej. Młodzi producenci rolni mogą wzbogacić swoje umiejętności zawodowe, a pogłębiając wiedzę przyczyniać się do rozwoju polskiego rolnictwa. W zmaganiach wzięło udział 48 uczniów i absolwentów szkół średnich kształcących w kierunkach rolniczych w wieku od 17 do 40 lat. Zwycięstwo otworzyło przed finalistami możliwość dalszych zmagania w Finale Krajowym Olimpiady.

W-MODR w 2010 r. był organizatorem 2 imprez o charakterze targowym: II Wiosennych Targów Ogrodniczych „Pamiętajcie o ogrodach” oraz „Wystawy Rolniczej”:

- **II Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”** propagowały podwyższenie stylu życia na obszarach wiejskich poprzez prezentację elementów wpływających na poprawę estetyki wiejskiej zagrody. Odbyły się w dniach 24-25.04.2010 r. na terenie siedziby W-MODR w Olsztynie. Targi skupiły 185 wystawców. Można było zakupić krzewy ozdobne oraz owocowe, kwiaty rabatowe i balkonowe, rozsady warzyw i ziół, środki do produkcji sadowniczo-ogrodniczej. Ciekawą ofertę prezentowały firmy zajmujące się wyposażeniem ogrodów – domki ogrodowe, altany oraz meble ogrodowe. Targi skierowane były do mieszkańców obszarów wiejskich oraz miast, dla których poza wystawą ogrodniczo-sadowniczą przewidziano pokaz królików, gołębi i drobiu. Czas zwiedzającym umilały występy zespołów ludowych. Liczba zwiedzających targi to ok. 30 tys. osób.

- „**Wystawa Rolnicza**”, będąca imprezą kontynuującą tradycje Jesiennych Targów Rolniczych „Wszystko dla rolnictwa”, odbyła się w dniach 04-05.09.2010 r. na terenie siedziby W-MODR w Olsztynie oraz byłego Hotelu Marko. Wystawa odbywała się w ramach Festiwalu Smaki Warmii, Mazur i Powiśla, a jej organizatorami był Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz W-MODR. Integralną częścią imprezy była XI Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych, na której swój dorobek przedstawili najlepsi hodowcy zwierząt z województwa. Podczas wystawy ze swoją bogatą i różnorodną ofertą zaprezentowało się 304 wystawców prezentujących nowoczesne maszyny rolnicze, nasiona, nawozy, środki ochrony roślin, pasze, wyposażenie budynków inwentarskich, materiały budowlane, krzewy i wyroby rękodzielnicze oraz zwierzęta hodowlane. Jak corocznie podsumowano liczne konkursy, które prowadzone były przez cały rok oraz podczas trwania imprezy. Podczas Wystawy zaprezentowało się 8 zespołów artystycznych. Wystawę odwiedziło ok. 32 tys. zwiedzających.

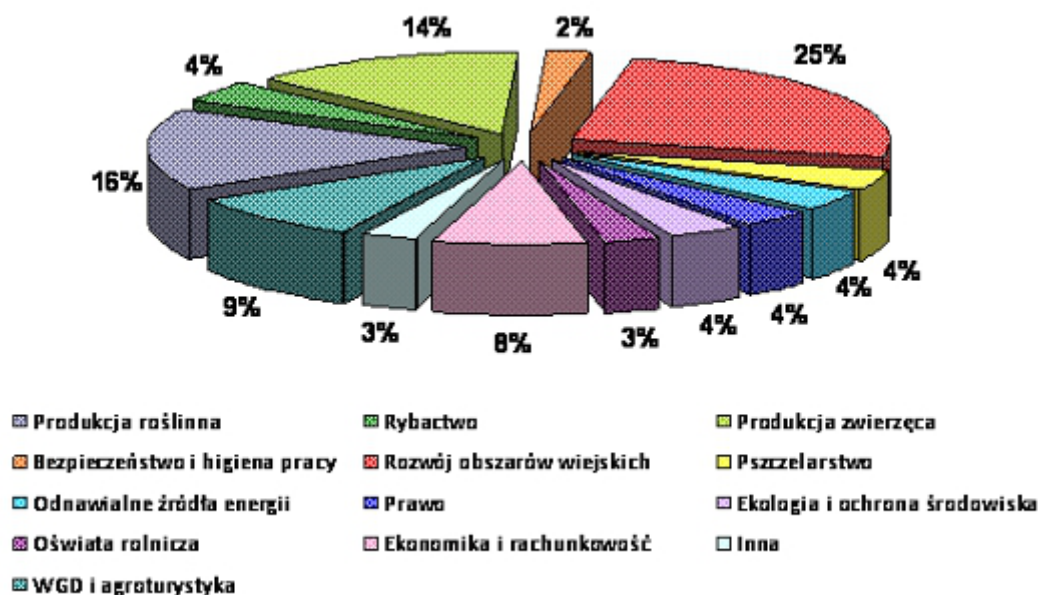
Szczegółowa informacja o działalności promocyjnej znajduje się w załącznikach nr 4.

V. Działalność informacyjna

Na zaplanowanych 345 **artykułów** przygotowano 400. Publikowane były one w miesięczniku W-MODR „Bieżące Informacje”, Gazecie Olsztyńskiej, „Rolniczym ABC” i innych specjalistycznych czasopismach.

Artykuły dotyczyły głównie technologii produkcji (roślinnej i zwierzęcej), rozwoju obszarów wiejskich i możliwości uzyskania środków pochodzących z funduszy UE, ekonomiki i przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki. Poruszano także problematykę ekologii i ochrony środowiska, rybacką, pszczelarską. W 2010 r. w miesięczniku „Bieżące Informacje” ukazał się cykl artykułów pt. „Oferta kształcenia szkół rolniczych województwa warmińsko-mazurskiego na rok szkolny 2010/2011”.

Wykres 2. Zakres tematyczny artykułów drukowanych w miesięczniku „Bieżące Informacje”

W ramach działalności wydawniczej ukazało się 12 numerów miesięcznika „Bieżące Informacje” w łącznym nakładzie 44 000 egz. Wydano ponadto, na zaplanowane 52 tytuły, 40 **broszur i ulotek** (szczegóły zawarte są w załączniku nr 5). Były one kolportowane wśród rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich podczas szkoleń, seminariów, konferencji, imprez wystawienniczych oraz bezpośrednio przez doradców terenowych. Łącznie wydano 23 360 egz. ulotek i broszur oraz 6 416 egz. materiałów szkoleniowych i konferencyjnych.

W ramach promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku został wydany **catalog gospodarstw agroturystycznych** pn. „Warmińsko-mazurska wieś zaprasza” w nakładzie 12 000 egzemplarzy.

Działalność informacyjna to także „**Informacja rynkowa**”- gromadzenie danych i ich upowszechnianie, monitorowanie oraz analizowanie rynków rolnych według przyjętych standardów systemu informacji cenowo, podaży-popytu dotyczącej produkcji rolniczej. Na przestrzeni roku wyznaczeni doradcy terenowi zbierali informacje na temat cen płodów rolnych na lokalnych targowiskach, a także cen nawozów, środków ochrony roślin, pasz i usług rolniczych w powiatach. Na ich podstawie sporządzane były cotygodniowe raporty, które następnie były przekazywane do MRiRW. Doradcy z PZDR zbierali również informacje dotyczące cen w lokalnych jednostkach zajmujących się skupem mleka oraz żywca wołowego i wieprzowego. Na podstawie uzyskanych informacji do miesięcznika „Bieżące Informacje” opracowano 11 wkładek pn. „Agrorynek”. Poza tym sporządzono i wysłano do Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie 8 sprawozdań dotyczących rynku nawozów mineralnych w województwie warmińsko-mazurskim oraz

kontynuowano współpracę z portalem internetowym farmer.pl polegającą na comiesięcznym przekazywaniu cen skupu płodów rolnych.

Przy wykorzystaniu zebranych przez doradców z terenu informacji dotyczących cen środków do produkcji rolniczej oraz cen skupu płodów rolnych i usług rolniczych opracowano szereg **kalkulacji dotyczących opłacalności produkcji rolnej**. Pokazano opłacalność prowadzenia produkcji roślinnej na przykładzie najpopularniejszych w naszym województwie gatunków roślin uprawnych (27 kalkulacji) oraz zwierząt hodowlanych (12 kalkulacji). Kalkulacje te były publikowane w miesięczniku „Bieżące Informacje” oraz na stronie internetowej Ośrodka.

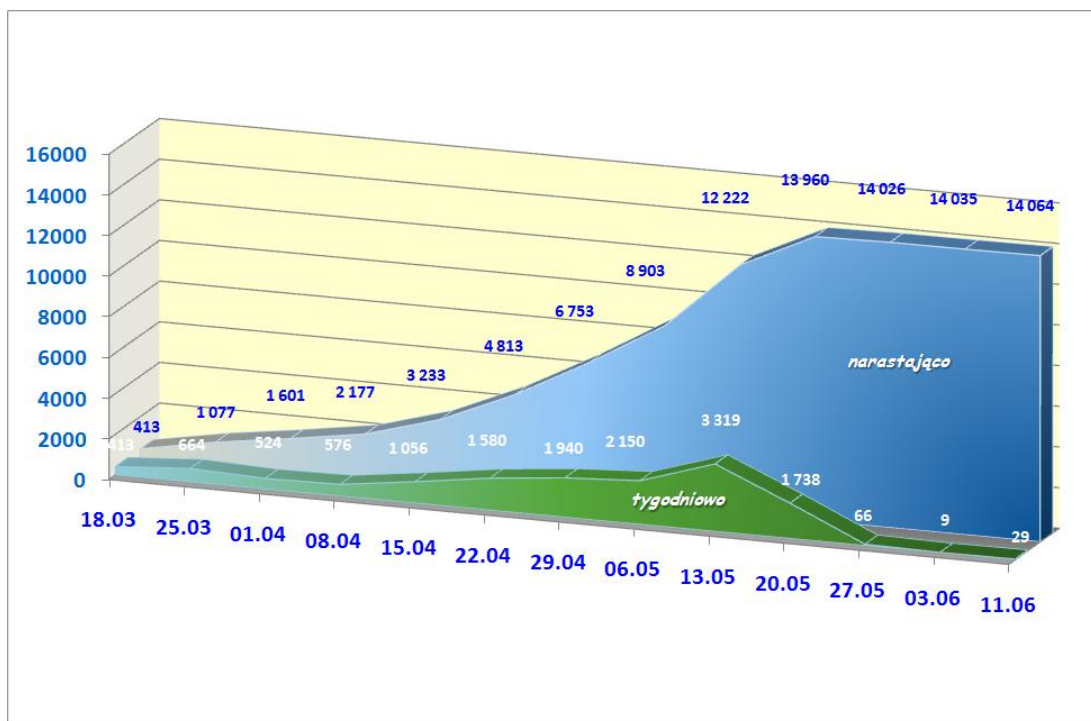
VI. Działalność komercyjna

Ramy prowadzonej przez W-MODR działalności komercyjnej określa art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa Rolniczego (Dz.U.04.251.2507 ze zm.) oraz cennika usług wykonywanych w 2010 r.

Realizację działalności komercyjnej ujęto w załączniku nr 6.

1) Wypełnianie **wniosek o płatności bezpośrednie** – do dnia 11.06.2010 r. pracownicy W-MODR wypełnili 14 064 wniosków.

Wykres 3. Monitoring wniosków o dopłaty bezpośrednie w kampanii 2010 r. sporządzonych przez W-MODR

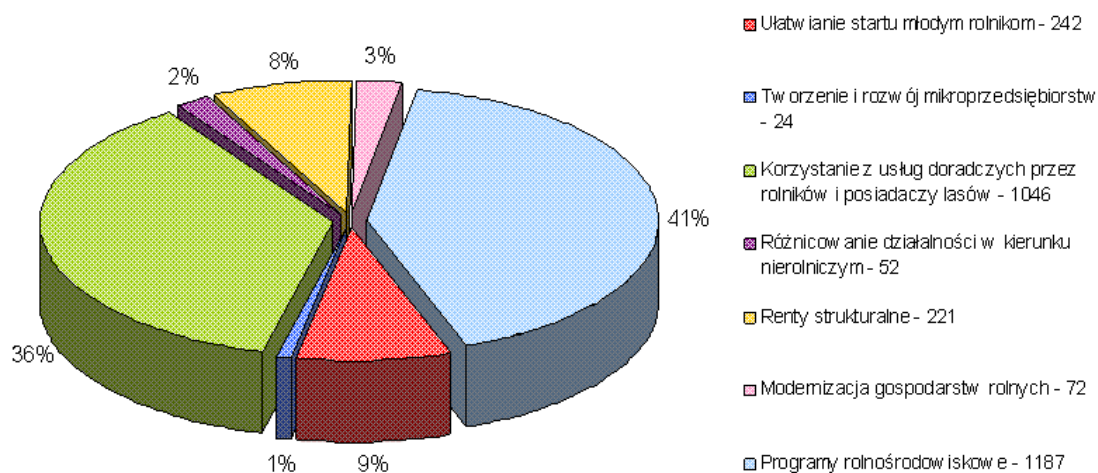

2) **Wypełnianie wniosków w ramach działań z PROW na lata 2007-2013** – 2 844 wnioski.

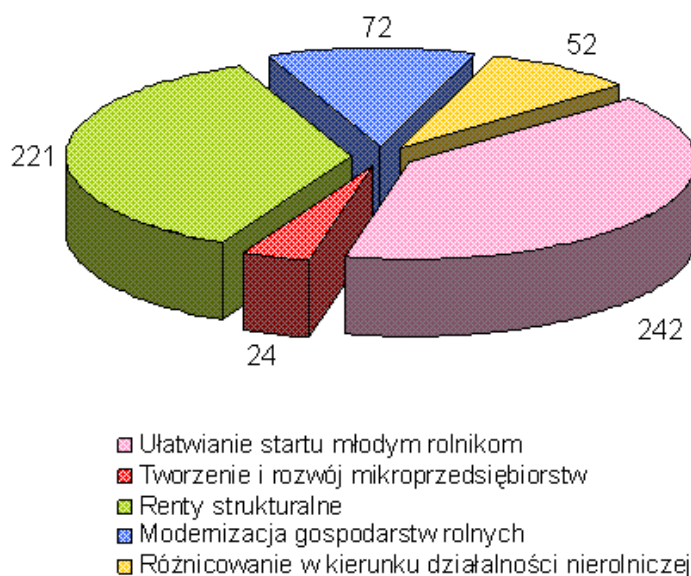
W roku 2010 doradcy i specjaliści W-MODR udzielali beneficjentom pomocy przy opracowywaniu wniosków i planów następujących działań PROW na lata 2007-2013:

- Ułatwianie startu młodym rolnikom
- Modernizacja gospodarstw rolnych
- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- Renty strukturalne
- Program rolnośrodowiskowy
- Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów
- Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach ONW

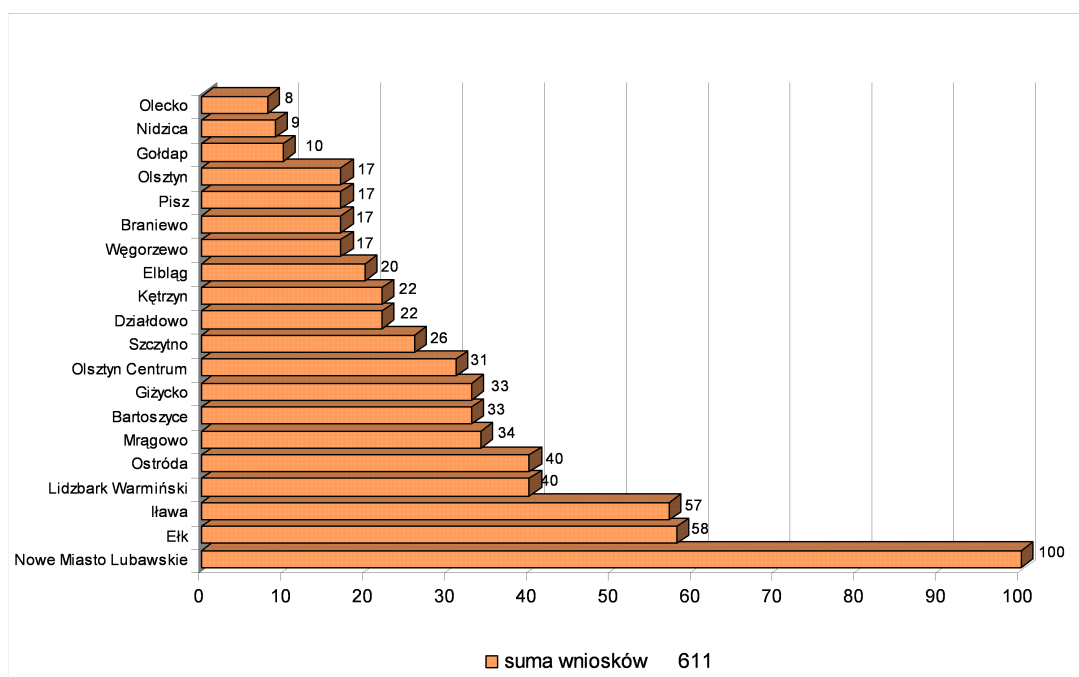
Wykres nr 4. Liczba wniosków z realizacji działań PROW na lata 2007-2013

Wykres nr 5. Liczba wniosków z realizacji działań PROW na lata 2007-2013 (oprócz programu rolnośrodowiskowego i korzystania z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów)

Wykres nr 6. Liczba wniosków z PROW na lata 2007-2013 (oprócz programu rolnośrodowiskowego i korzystania z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów) wg komórek organizacyjnych i zespołów

Uwagi do poszczególnych działań PROW na lata 2007-2013:

a) Ułatwianie startu młodym rolnikom

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 lipca 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U.10.129.868) spowodowało podwyższenie premii do kwoty 75 tys. zł. oraz złagodzenie wymogu dotyczącego przejmowanej powierzchni gospodarstwa do średniej krajowej. Zainteresowanie potencjalnych beneficjentów tym działaniem było bardzo duże. Doradcy W-MODR opracowali 242 wnioski o przyznanie pomocy. Nabór wniosków trwał od 17.08.2010 r. do wyczerpania 120% limitu środków.

b) Modernizacja gospodarstw rolnych

W roku 2010 nie było naboru wniosków z powyższego działania. Doradcy W-MODR opracowali 72 wnioski o płatność - były to wnioski kontynuacyjne z poprzedniego naboru.

c) Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

Doradcy W-MODR opracowali 52 wnioski o przyznanie pomocy. Zainteresowanie rolników tym działaniem było bardzo duże, ponieważ nie było naboru z działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Beneficjenci często składali wnioski na operacje dotyczące zakupu maszyn rolniczych, które będą wykorzystywane na usługi rolnicze. W województwie warmińsko-mazurskim nabór wniosków trwał od 24.08.2010 r.

d) Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

Doradcy W-MODR opracowali 24 wnioski o przyznanie pomocy. Beneficjenci z naboru, który trwał w dniach 28.06-09.07.2010 r. mogą otrzymać 300 tys. zł za stworzenie 3 miejsc pracy - w ubiegłym roku taka kwota przysługiwała za utworzenie co najmniej 5 miejsc pracy. O kolejności przysługiwania pomocy decydowała suma uzyskanych punktów.

e) Renty strukturalne

W roku 2010 opracowano 221 wniosków o rozpatrzenie przyznania renty strukturalnej. Zainteresowanie rolników tym działaniem było bardzo duże, jednak zaostrzone warunki dostępu (przekazanie gospodarstwa w całości beneficjentowi działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” lub na powiększenie, punktowana kolejność przysługiwania pomocy w zależności od powierzchni przekazywanego gospodarstwa) spowodowały, że nie wszyscy zainteresowani mogli ubiegać się o pomoc. Nabór wniosków z tego działania trwał od 01 do 10.09.2010 r.

f) Program rolnośrodowiskowy

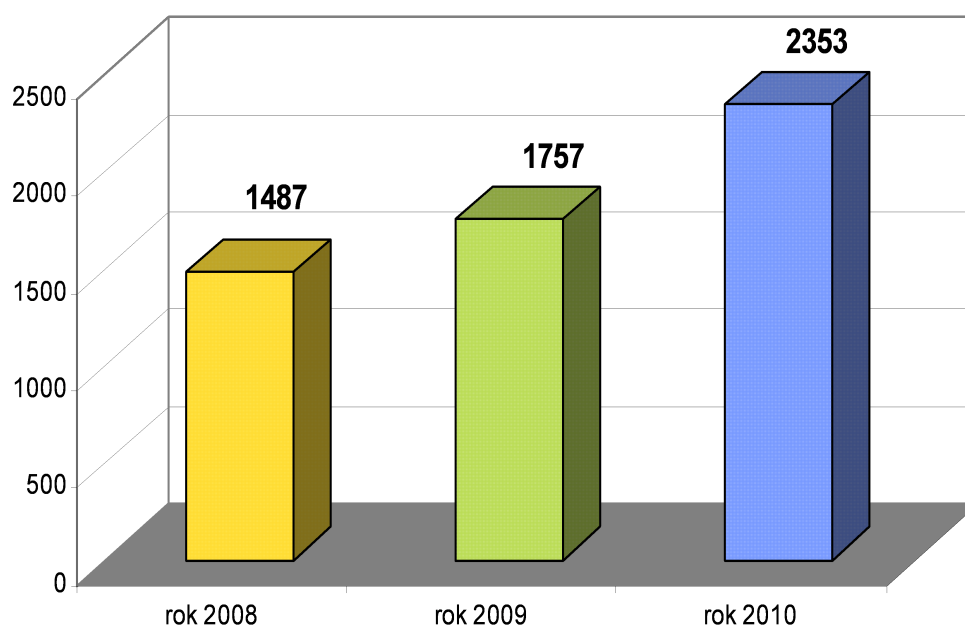
W 2010 r. funkcjonowały dwa programy rolnośrodowiskowe w oparciu o odmienne zasady:

I – program rolnośrodowiskowy w ramach PROW na lata 2004-2006,

II – program rolnośrodowiskowy w ramach PROW na lata 2007-2013.

W roku 2010 doradcy W-MODR opracowali dokumentację niezbędną do ubiegania się o płatności rolnośrodowiskowe dla 2 353 rolników, co stanowiło 52,5% rolników ubiegających się o te płatności w Warmińsko-Mazurskim Oddziale Regionalnym ARiMR oraz 4,4 % ogółu gospodarstw rolnych województwa warmińsko-mazurskiego.

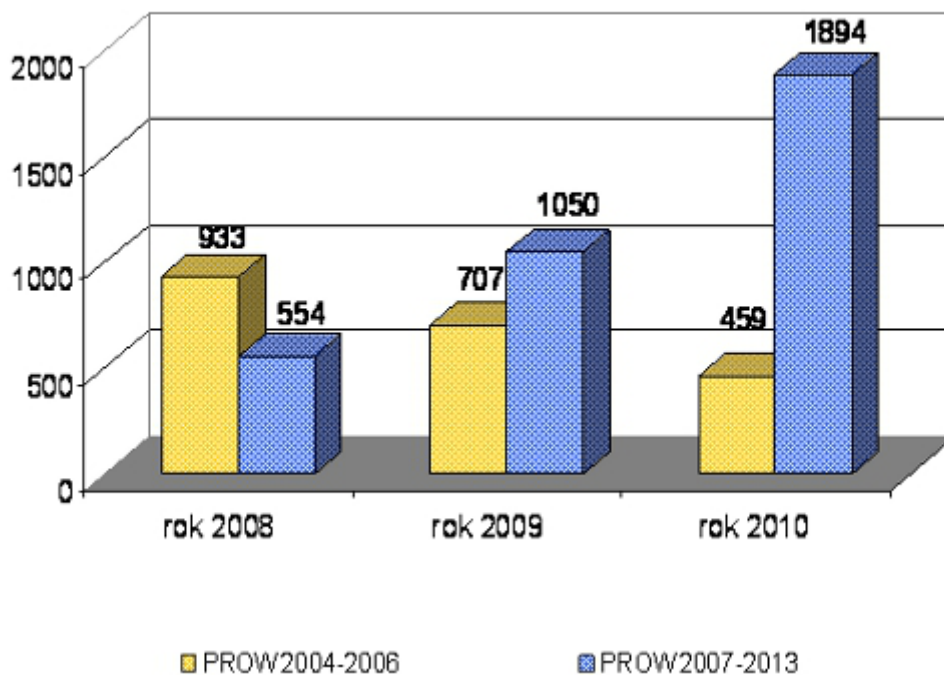
Wykres nr 7. Liczba rolników, dla których doradcy W-MODR sporządzili dokumentację rolnośrodowiskową w latach 2008-2010

W roku 2010 z pomocy doradców W-MODR skorzystało:

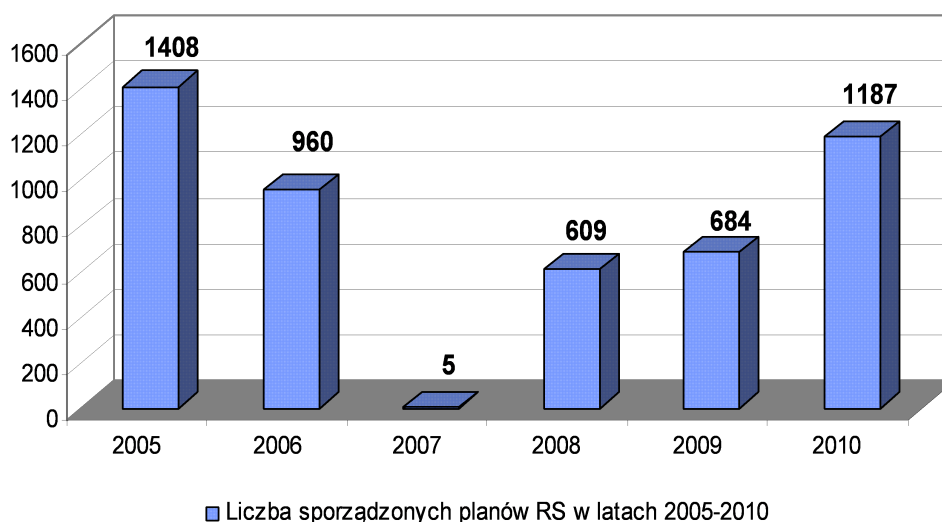
- 459 rolników realizujących program rolnośrodowiskowy według zasad PROW na lata 2004-2006. Doradcy sporządzali dla nich wnioski kontynuacyjne wraz z załącznikami graficznymi;
- 1 894 rolników realizujących program rolnośrodowiskowy według zasad PROW na lata 2007-2013. Sporządzono:
 - + 707 wniosków kontynuacyjnych wraz załącznikami graficznymi na ortofotomapach dla rolników, którzy rozpoczęli realizację programów rolnośrodowiskowych w roku 2008 i 2009 oraz
 - + 1 187 planów rolnośrodowiskowych wraz z wnioskiem o pierwszą płatność dla tych, którzy rozpoczęli realizację zadań w roku 2010.

Wykres nr 8. Liczba rolników korzystających z pomocy W-MODR w podziale na „stary” i „nowy” PROW

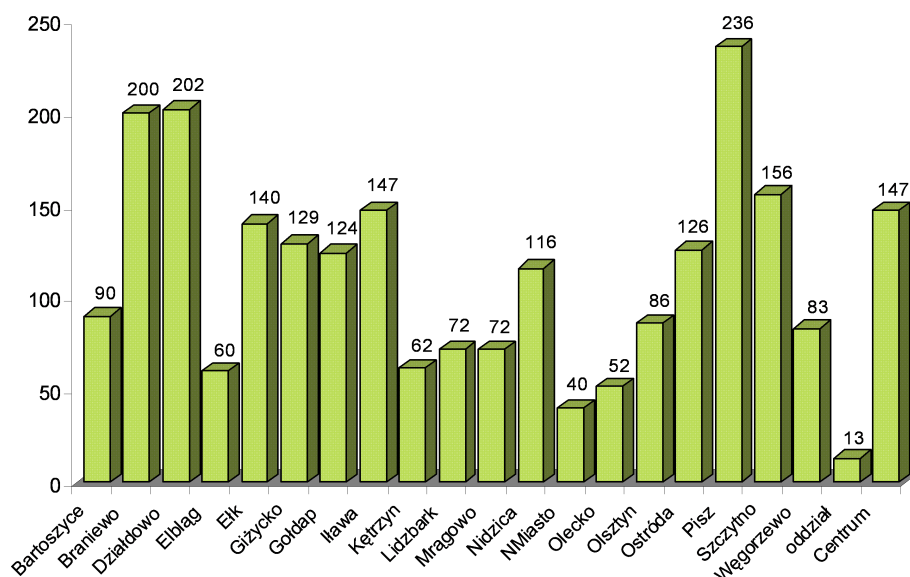
Przystąpienie do programów rolnośrodowiskowych wiąże się z podjęciem przez rolnika pięcioletniego zobowiązania na podstawie opracowanego przez uprawnionego doradcę planu rolnośrodowiskowego. Dynamikę liczby opracowanych przez W-MODR planów rolnośrodowiskowych w latach 2005-2010 przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres nr 9. Liczba sporządzonych przez W-MODR planów rolnośrodowiskowych w latach 2005-2010

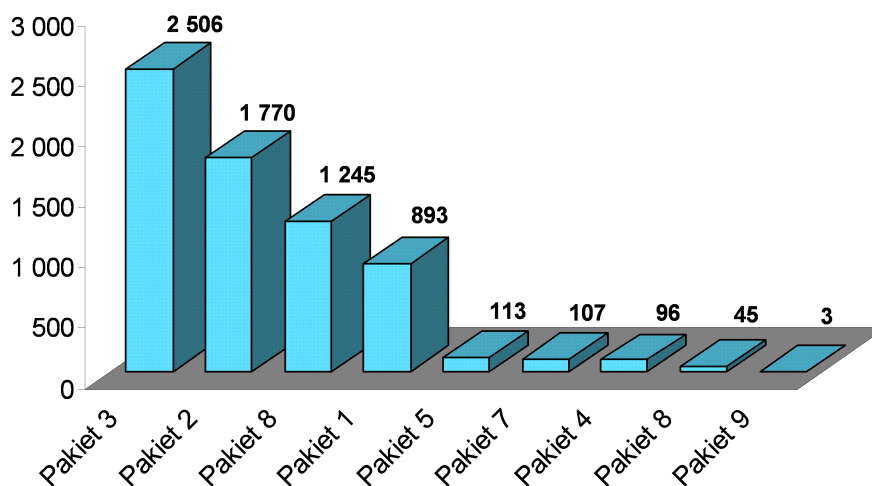
Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę dokumentacji rolnośrodowiskowej sporządzonej przez doradców wg komórek organizacyjnych i zespołów w roku 2010 (razem 2 353).

Wykres nr 10. Liczba rolników, dla których sporządzono dokumentację w roku 2010 wg komórek organizacyjnych i zespołów

W roku 2010 do W-M OR ARiMR rolnicy przystępujący do programu rolnośrodowiskowego złożyli 2 149 nowych wniosków i 2 331 wniosków kontynuacyjnych o płatność w ramach PROW na lata 2007-2013, czyli ogółem 4 480 rolników realizuje „nowy” program rolnośrodowiskowy.

Wykres nr 11. Liczba poszczególnych pakietów, z których korzystają rolnicy rozpoczynający realizację programu rolnośrodowiskowego w roku 2010

Pakiet 1 – Rolnictwo zrównoważone

Pakiet 2 – Rolnictwo ekologiczne

Pakiet 3 – Ekstensywne trwałe użytki zielone

Pakiet 4 – Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000

Pakiet 5 – Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000

Pakiet 6 – Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Pakiet 7 – Zachowanie zagrożonych zasobów zwierząt w rolnictwie

Pakiet 8 – Ochrona gleb i wód

g) Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów - realizacja umów o świadczenie usług

Jest to jedno z działań PROW na lata 2007-2013, które umożliwi rolnikom i posiadaczom lasów otrzymanie wsparcia finansowego i merytorycznego poprzez korzystanie z doradztwa, w celu dostosowania gospodarstwa rolnego do spełnienia **wymogów wzajemnej zgodności** (*cross-compliance*).

Rolnicy którzy ubiegają się o płatności bezpośrednie, o dopłaty wspierające gospodarowanie na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), o pomoc w ramach programu rolnośrodowiskowego oraz środki na zalesianie gruntów rolnych muszą przez cały rok kalendarzowy spełniać normy i wymogi wzajemnej zgodności. Są to następujące normy i wymogi:

1) utrzymanie gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w Dobrej Kulturze Rolnej zgodnie z ochroną środowiska - obowiązuje od 2004 r.; od 2010 r. obowiązują dodatkowe normy, które nakładają na rolników obowiązek posiadania w określonych sytuacjach pozwoleń wodnoprawnych, zachowania charakterystycznych elementów krajobrazu, zakaz niszczenia siedlisk roślin i zwierząt objętych ochroną oraz dopuszczają, pod pewnymi warunkami, możliwość uprawy danego gatunku zbóż dłużej niż przez kolejne trzy lata;

2) podstawowe wymogi z zakresu zarządzania, które w Polsce podzielone są na 3 obszary/okresy wprowadzania:

Obszar A - obowiązuje od 1 stycznia 2009 r.:

- identyfikacja i rejestracja zwierząt,
- zagadnienia ochrony środowiska naturalnego,

Obszar B - obowiązuje od 1 stycznia 2011 r.:

- zdrowie publiczne,
- zdrowie zwierząt, zgłaszanie niektórych chorób,
- zdrowotność roślin,

Obszar C - będzie obowiązywał od 1 stycznia 2013 r.:

- dobrostan zwierząt.

Gospodarstwo niespełniające tych wymogów (w przypadku kontroli ARiMR), może mieć obniżoną wysokość pomocy, a nawet zostać całkowicie pozbawione środków w ramach płatności bezpośrednich i płatności specyficznych dla określonych kierunków produkcji.

Dostosowanie gospodarstw do wielu wymogów UE jest dużym wyzwaniem, zarówno dla W-MODR, jak i samych rolników. Jest też procesem trudnym dla wielu rolników, szczególnie gdy chodzi o dostosowania wymagające działań inwestycyjnych i środków finansowych. Rolnicy mogli ubiegać się o wsparcie finansowe na korzystanie z usług doradczych w ramach powyższego działania podpisując umowę z W-MODR, a następnie składając stosowny wniosek do Biura Powiatowego ARiMR.

Ważniejsze etapy realizacji umów zawartych w 2009 r.:

1) Rolnicy, którzy złożyli wnioski o pomoc w 2009 r., otrzymali od ARiMR w grudniu 2009 r. i w I kwartale 2010 r. decyzję o przyznaniu płatności, bądź decyzję negatywną (w przypadku niespełnienia wymogów).

2) Kolejnym, najważniejszym etapem we współpracy z gospodarstwem, była ocena spełnienia wymogów w poszczególnych obszarach przeprowadzona przez uprawnionych doradców. W W-MODR 135 doradców posiada uprawnienia wymagane do świadczenia takich usług.

3) Po dokonaniu i potwierdzeniu oceny dostosowania gospodarstwa oraz opłaceniu za usługę, rolnicy składali do BP ARiMR wnioski o refundację części kosztów tych usług określonych w stosownym rozporządzeniu MRiRW dot. tego działania.

4) Kolejny etap to opracowanie planów dostosowania gospodarstw do wymogów wzajemnej zgodności oraz zasad bhp (w przypadku ich niespełnienia).

Omawiane usługi doradcze to nie tylko ocena, ale także doradztwo w zakresie obowiązujących wymogów i pomoc w prowadzeniu dokumentacji oraz wskazanie źródeł i zakresu współfinansowania.

W 2010 r. pracownicy W-MODR, z 1046 umów złożonych do BP ARiMR, sporządzili 800 ocen, z tego:

- 137 to gospodarstwa prowadzące produkcję roślinną, w tym 100 spełnia wymogi;
- 663 to gospodarstwa prowadzące produkcję roślinną i zwierzęcą, w tym 482 spełnia wymogi.

Ok. 30 ocen pozostało do realizacji w I kwartale 2011 r. Pozostałe umowy są lub będą rozwiązywane. Główne powody rozwiązania umów to:

- otrzymanie decyzji negatywnych z ARiMR;
- wycofanie wniosków z ARiMR;
- trudna sytuacja w gospodarstwie i brak możliwości sfinansowania usług;
- inne przypadki.

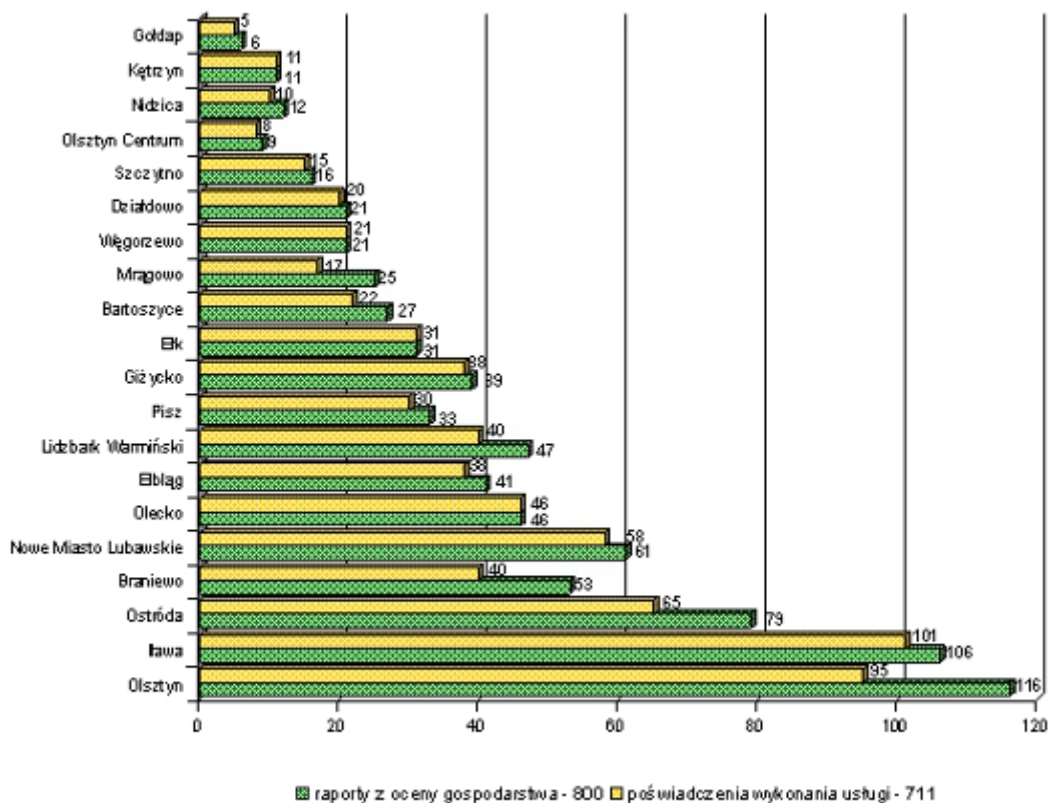
Z tytułu wpłat rolników za zrealizowane usługi 711 rolników wpłaciło na rzecz W-MODR kwotę 619 208,00 zł. Jest to kwota wynikająca ze zobowiązania rolnika (20% kwoty netto + VAT). Pozostałe 80% z kwoty netto W-MODR otrzymuje z ARiMR. Po rozpatrzeniu złożonych przez rolników wniosków o płatność ARiMR przekazała W-MODR w 2010 r. kwotę 180 360,00 zł za 99 usług.

Tabela 2. Realizacja umów zawartych w 2009 r. „O świadczenie usług doradczych” z działania PROW na lata 2007-2013 „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”

Powiat	Umowy zawarte w 2009 r.	Raporty z oceny gospodarstwa	Poświadczenia za wykonane usługi
BARTOSZYCE	44	27	22
BRANIEWO	80	52	40
DZIAŁDOWO	23	21	20
ELBLĄG	70	41	38
EŁK	45	31	31
GIŻYCKO	49	39	38
GOŁDAP	7	6	5
IŁAWA	127	106	101
KĘTRZYN	11	11	11
LIDZBARK WARMIŃSKI	60	47	40
MRAĞOWO	36	25	17
NIDZICA	13	12	10
NOWE MIASTO LUBAWSKIE	76	61	58
OLECKO	71	46	46
OLSZTYN	145	116	95
OSTRÓDA	118	80	65
SZCZYTNO	16	16	15
PISZ	59	33	30
WĘGORZEWO	27	21	21
OLSZTYN CENTRUM	14	9	8
Razem	1091	800	711

Wnioski i umowy złożone do ARiMR	1046	800	711
Umowy niezłożone lub wycofane	45		

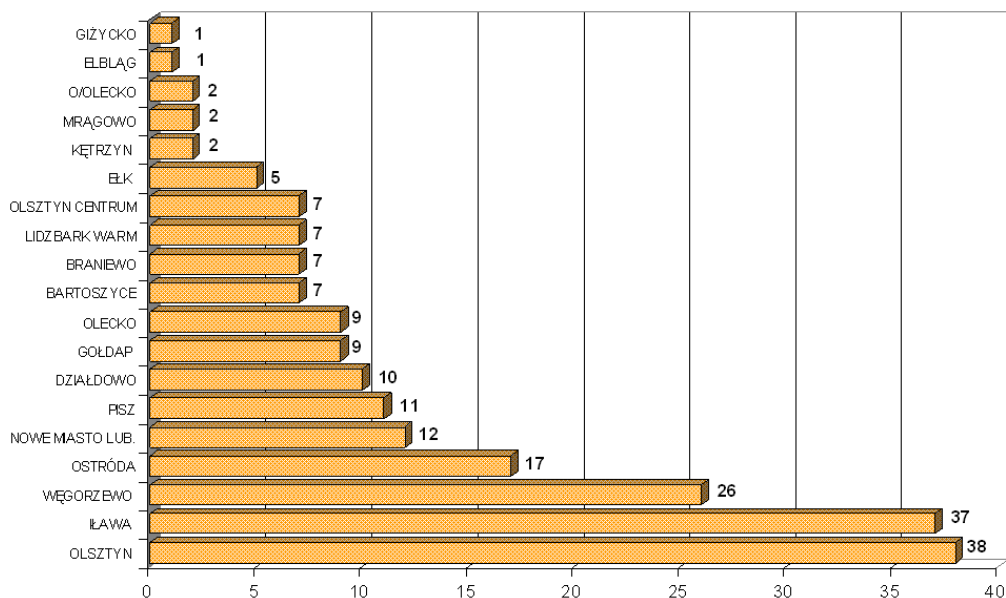
Wykres 12. Realizacja umów zawartych w 2009 r. „O świadczenie usług doradczych” z działania PROW na lata 2007-2013 „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” wg komórek organizacyjnych i zespołów

Od 16.08.2010 r. rozpoczął się nowy, drugi nabór wniosków w ramach omawianego działania. Po zmianie stosownego rozporządzenia, rolnicy podpisując umowę z podmiotem doradczym w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”, mieli możliwość skorzystania z dofinansowania wielu innych usług. W 210 umowach, zamówiono 270 usług. Są to:

- 1) kompleksowa ocena gospodarstwa i BHP – **132 usługi** (w tym: powyżej 20 ha - 110 gospodarstw; do 20 ha – 22 gospodarstwa);
- 2) przygotowanie biznesplanu w ramach PROW na lata 2007-2013 - modernizacja gospodarstw rolnych lub różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej – **18 usług** ;
- 3) przygotowanie biznesplanu na potrzeby uzyskania kredytu na rozwój działalności gospodarstwa rolnego – **33 usługi** ;
- 4) opracowanie planu działalności rolnośrodowiskowej – **56 usług** ;
- 5) zmiana lub uaktualnienie planu działalności rolnośrodowiskowej – **4 usługi** ;
- 6) opracowanie planu nawożenia – **4 usługi** ;
- 7) ocena poprawności zabiegów ochrony roślin (atestacja opryskiwaczy) – **23 usługi** .

Wykres 13. Liczba umów „O świadczenie usług doradczych” zawartych z W-MODR w roku 2010 wg komórek organizacyjnych i zespołów

Umowy o współpracę ROLNIK - W-MODR

W-MODR, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników i doradców, w roku 2009 i 2010 zawarł **676 umów** z rolnikami, mających na celu wzajemne czerpanie korzyści przez obie strony. Realizacja tych umów rozpoczęła się w roku 2010 i będzie kontynuowana w latach kolejnych.

1. Usługi świadczone przez rolników (zależnie od profilu gospodarstwa) na rzecz W-MODR:

a) usługi doradcze:

- udostępnienie przez rolnika gospodarstwa do przeprowadzenia: wdrożeń, demonstracji, pokazów, szkoleń praktycznych, wystaw, prezentacji plodów rolnych;
- udostępnienie przez rolnika plantacji celem oceny zdrowotności roślin, rozwoju chorób i szkodników w celach porównawczych z innymi plantacjami;
- udostępnienie przez rolnika informacji i danych dotyczących prowadzonej produkcji zwierzęcej;
- przekazywanie/udostępnianie danych do opracowań i analiz ekonomicznych;

b) usługi szkoleniowe, konkursy:

- udział w konkursach: Olimpiada Wiedzy Rolniczej, BHP, „Agroliga”, inne;
- udostępnienie gospodarstwa do szkoleń praktycznych (głównie z profilu roślinnego);

c) wyjazdy i wizyty szkoleniowe:

- nieodpłatne udostępnienie gospodarstwa do zwiedzania przez zorganizowane grupy doradców, rolników, instytucji, młodzież (w tym grupy zagraniczne);

d) usługi pozostałe:

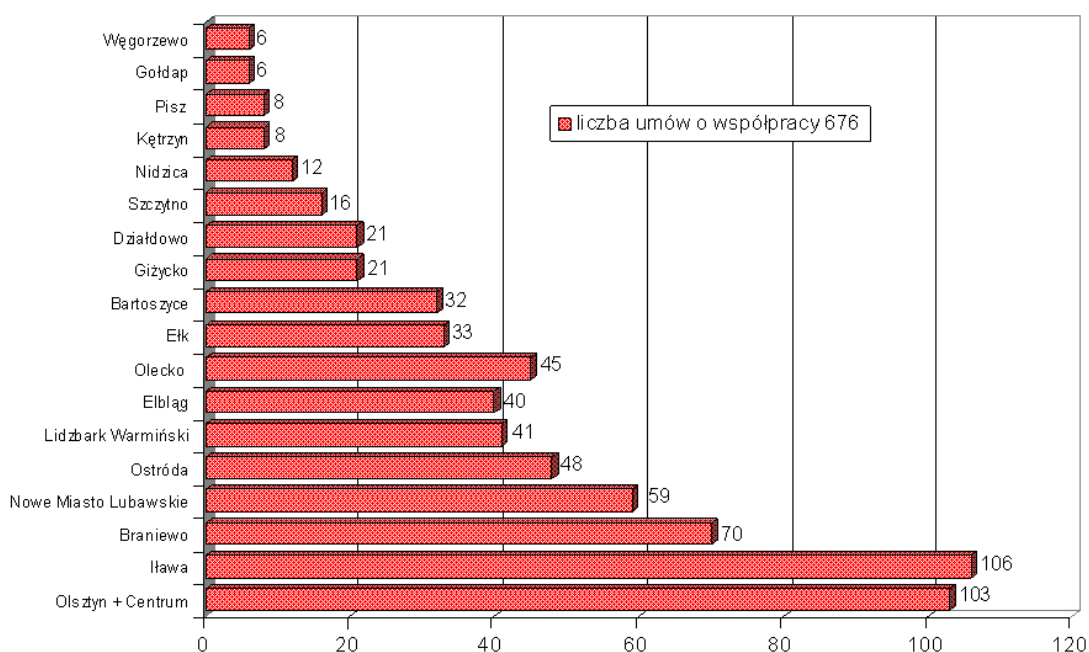
- akces do przeprowadzenia rozmowy, wywiadu, udostępnienia informacji oraz zrobienia zdjęć z gospodarstwa do wykorzystania w wydawnictwach W-MODR i mediach (w tym: inwestycje ze środków UE);
- odpłatne świadczenie usług (żywieniowych i noclegów z rabatem 10%) na rzecz grup wskazanych przez W-MODR;

- udostępnianie gospodarstwa do prowadzenia w nim rachunkowości FADN;

2. Usługi świadczone przez W-MODR na rzecz rolników:

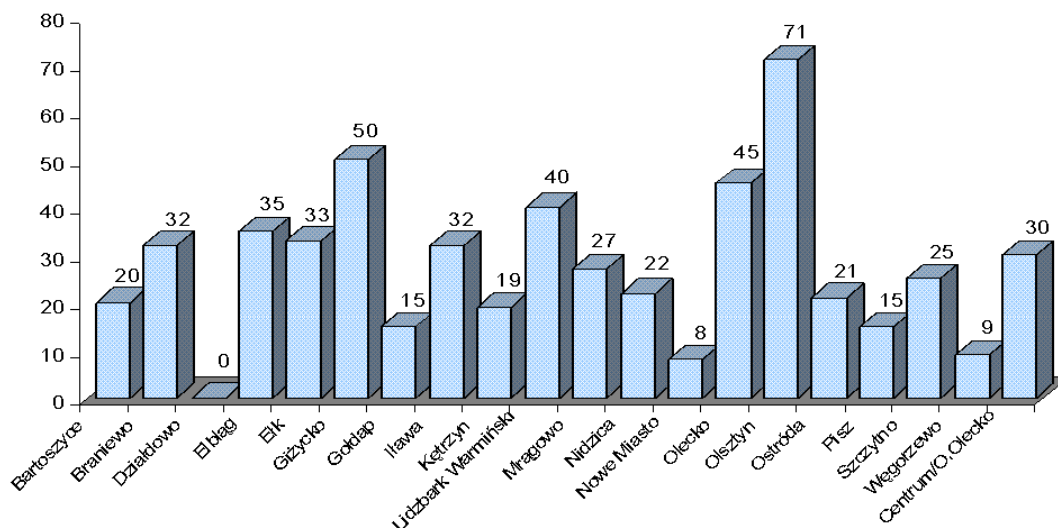
- a) indywidualnie doradztwo technologiczne w zakresie systemów produkcji rolnej;
- b) ocena stanu zdrowotności roślin po zimie;
- c) rozpoznanie chorób, szkodników i prognoza szkodliwości z podaniem metod zwalczania lub zapobiegania;
- d) stały pakiet zaproszeń na szkolenia organizowane przez PZDR;
- e) inne zaproszenia na konferencje i targi organizowane przez W-MODR;
- f) przekazywanie notowań cen na artykuły zaopatrzenia i skupu;
- g) nieodpłatne zamieszczanie ogłoszeń w miesięczniku „Bieżące Informacje”;
- h) nieodpłatna prenumerata „Bieżących Informacji”;
- i) promocyjne ceny usług doradczych;
- j) udział w wyjazdach szkoleniowych (nieodpłatnie lub po cenach promocyjnych).

Wykres 14. Liczba umów o współpracę wg PZDR zawartych w latach 2009-2010

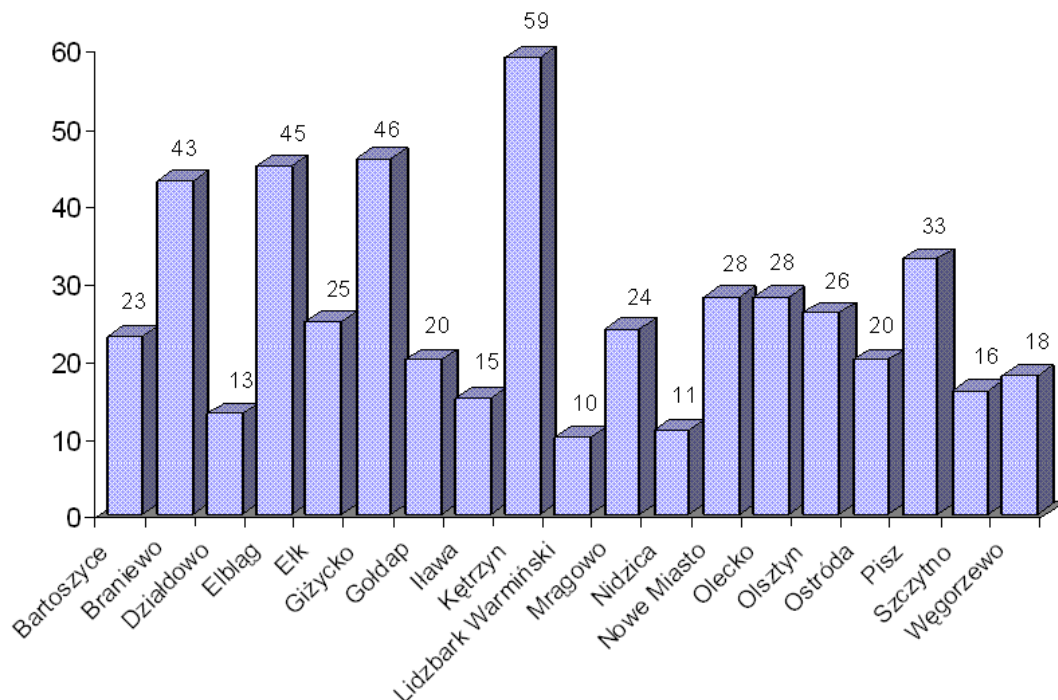
3) Przeprowadzanie badań stanu technicznego opryskiwaczy

Wykres 15. Liczba opryskiwaczy, w podziale na powiaty, dla których przeprowadzono atestację (razem 549)

4) **Rachunkowość FADN** – W-MODR kontynuował współpracę zawartą w 2004 r. z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB. Gromadzono i przetwarzano dane rachunkowe z gospodarstw rolnych w ramach Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych - Polski FADN. Przy Polskim FADN w W-MODR pracuje 79 rachmistrzów, których nadzoruje 3 koordynatorów. Liczbę ksiąg rachunkowych FADN prowadzonych w poszczególnych powiatach w 2010 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 16. Liczba ksiąg rachunkowych FADN w podzieli na powiaty

5) W ramach funkcjonującego przy W-MODR Ośrodka Oświatowo-Szkoleniowego będącego placówką kształcenia ustawicznego **zorganizowano komercyjne szkolenia i kursy**, tj.:

- szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy – 66 szkoleń dla 1 785 uczestników;
- szkolenia w zakresie obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin – 2 szkolenia dla 58 uczestników;

- kursy operatorów kombajnów zbożowych – 7 kursów dla 185 uczestników;
- kurs operatorów kombajnów zielonkawych i urządzeń do zbioru zielonek – 1 kurs dla 11 osób;
- kurs organizacji usług agroturystycznych – 1 kurs dla 18 uczestników;
- egzamin przed Państwową Komisją Egzaminacyjną na tytuł zawodowy w zawodzie rolnik –
1 egzamin dla 16 uczestników.

VII. Inne zadania

1. Doskonalenie kadry własnej

Specjaliści i doradcy W-MODR stale podnoszą swoją wiedzę i umiejętności, a także śledzą zmiany w dziedzinach mających związek z rolnictwem. Doskonalenie odbywa się głównie poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach, warsztatach, a także w formie samokształcenia. Udział doradców W-MODR w ważniejszych formach doskonalenia organizowanych przez instytucje zewnętrzne przedstawiono poniżej.

Tabela 3. Doskonalenie kadry doradczej W-MODR organizowane przez instytucje zewnętrzne

Lp.	Nazwa/liczba uczestników	Zakres zagadnień	Forma doskonalenia	Termin realizacji	Podmiot organizujący doskonalenie
1	Minimalne wymogi wzajemnej zgodności oraz bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym/6	ocena dostosowania gospodarstwa rolnego do minimalnych norm i wymogów wzajemnej zgodności, wytyczne do sporządzenia planu dostosowania gospodarstw do wymogów wzajemnej zgodności	szkolenie internetowe, szkolenie stacjonarne	15-25.02.2010 r. 15-17.03.2010 r.	CDR w Brwinowie
2	Odnawialne źródła energii dla domu i biznesu – szkolenie dla trenerów/4	rodzaje odnawialnych źródeł energii możliwych do wykorzystania w gospodarstwie rolnym, kalkulacje opłacalności	szkolenie stacjonarne	08-12.03.2010 r. 12-16.04.2010 r.	CDR w Brwinowie, FDPA
3	Rozwój obszarów wiejskich/2	planowanie strategiczne, powstanie i prowadzenie projektu, umiejętności społeczne, fundusze UE	szkolenie internetowe	24.02.-24.03.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Kraków
4	Szkolenie w zakresie badań opryskiwaczy i potwierdzenia wymaganej ich sprawności technicznej/4	badanie stanu technicznego opryskiwaczy	szkolenie stacjonarne	19-23.04.2010 r.	Centrum Szkolenia Techniki Ochrony Roślin przy UWM
5	Myslenie projektowe. Zasady tworzenia małych projektów/2	metodyka udzielania wsparcia doradczego beneficjentom ubiegającym się o pomoc w ramach operacji „małe projekty”	warsztaty	24-25.05.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Kraków
6	Szwedzki model produkcji biogazu/2	szwedzka technologia produkcji biogazu, rozwiązania współpracy w tym zakresie pomiędzy jednostkami samorządowymi i przedsiębiorstwami miejskimi	wizyta studyjna	24-27.05.2010 r.	Szwedzko-Polska Platforma Zrównoważonej Energetyki przy Instytucie Paliw Energii Odnawialnej w Warszawie, Związek Powiatów Polskich
7	Ekonomia społeczna szansą dla lokalnych organizacji/3	podstawowe zagadnienia z obszaru ekonomii społecznej, możliwości uczestnictwa i roli doradców rolnych w kreowaniu przedsiębiorczości społecznej na wsi	seminarium internetowe	07.06.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Kraków
8	III Ogólnopolskie Warsztaty Metodyki Doradztwa dla kierowników Działu Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw/1	luka kompetencyjna i metody jej diagnozowania na przykładzie kompetencji z zakresu metodyki doradztwa, organizacja procesu pozaszkolnego kształcenia rolników, forum wymiany informacji doświadczeń	warsztaty	07-09.06.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Kraków

Lp.	Nazwa/liczba uczestników	Zakres zagadnień	Forma doskonalenia	Termin realizacji	Podmiot organizujący doskonalenie
9	Dobre praktyki rolnicze – produkcja mleka/2	żywienie krów, choroby somatyczne krów, ocena wartości jakości pasz objętościowych w żywieniu krów mlecznych, organizacja rozrodu, żywienia, płodność krów, ekonomiczna analiza opłacalności produkcji mleka	szkolenie stacjonarne	22-24.06.2010 r. 21-23.09.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Poznań
10	Podstawy przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, źródła finansowania, instrumenty wsparcia/2	podstawy przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, źródła finansowania, instrumenty wsparcia	szkolenie stacjonarne	28-30.06.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Kraków
11	Przetwórstwo ekologicznych surowców owocowo-warzywnych na poziomie gospodarstwa/11	zasady przetwórstwa ekologicznych surowców owocowo-warzywnych, marketing produktów rolniczych, technologia przetwórstwa owoców i warzyw, bhp przy magazynowaniu i przetwórstwie owoców i warzyw, praca urzędów wykorzystywanych przy przetwórstwie owoców i warzyw	szkolenie stacjonarne	09-10.08.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Radom
12	ABC organizacji i funkcjonowania grup producentów/2	grupy producentów rolnych – aktualny stan organizacji, regulacje prawne, perspektywy, dofinansowanie dla grup, procedury i kryteria związane z uzyskaniem wsparcia finansowego przez „grupy wstępnie uznane”, opracowanie „planu dochodzenia do uznania”, przygotowanie procesu inwestycyjnego – wymogi prawne i organizacyjne	szkolenie stacjonarne	14-17.09.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Radom
13	Stan wdrażania działań samorządowych w połowie okresu programowania oraz zmiany w PROW 2007-2013/1	inwestycyjne działania samorządowe, oś. 4. Leader, zmiany w PROW 2007-2013	szkolenie stacjonarne	20-21.09.2010 r.	MRiRW
14	Udział doradców rolnych w realizacji lokalnych strategii rozwoju/3	stan realizacji lokalnych strategii rozwoju oraz stopień zaangażowania doradców w proces wdrażania podejścia Leader w Polsce w ramach PROW 2007-2013 oś 4. Leader	seminarium internetowe	21.09.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Kraków
15	Misja Gospodarcza – Zielone Inwestycje/1	funkcjonowanie instancji do produkcji biogazu, instalacji geotermalnych, elektrociepłownie na biomasę	wizyta studyjna	26.09-02.10.2010 r.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
16	Udział ośrodków doradztwa rolniczego w KSOW/7	zasady funkcjonowania KSOW w Polsce i wybranych krajach UE, przedsięwzięcia realizowane przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego w ramach regionalnych planów działania sieci obszarów wiejskich, promowanie idei sieciowania	seminarium internetowe	30.09.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Kraków

Lp.	Nazwa/liczba uczestników	Zakres zagadnień	Forma doskonalenia	Termin realizacji	Podmiot organizujący doskonalenie
17	Nowe przepisy w rolnictwie ekologicznymi technologi produkcji/18	podstawy prawne rolnictwa ekologicznego, uprawa warzyw, produkcja zwierzęca w gospodarstwie ekologicznym, ekologiczna produkcja owoców, płodozmian, nawożenie, uprawa zbóż	kurs internetowy	01-30.10.2010 r.	CDR w Brwinowie
18	Minimalne wymogi wzajemnej zgodności oraz bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym – szkolenie uzupełniające/3	wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym	szkolenie stacjonarne	11-12.10.2010 r. 04-05.11.2010 r.	CDR w Brwinowie
19	Przetwórstwo ekologicznych surowców zbożowych na poziomie gospodarstwa/22	zasady przetwórstwa ekologicznych surowców zbożowych, marketing produktów rolniczych, wymagania higieniczne dla przetwórstwa zbożowo-młynarskiego, bhp przy magazynowaniu i przetwórstwie zbóż, technologia przetwórstwa zbóż, wymagania surowcowe, praca urządzeń wykorzystywanych przy przetwórstwie zbóż	szkolenie stacjonarne	12-13.10.2010 r. 19-20.10.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Radom
20	IV Doroczne Seminarium dla doradców współpracujących z LGD pn. „Współpraca doradców rolnych z LGD w zakresie realizacji LSR w oparciu o doświadczenia wynikające z pierwszych naborów realizowanych przez LGD”/2	stan wdrażania osi 4. Leader, stopień zaangażowania doradców w proces wdrażania LSR, identyfikacja problemów występujących we współpracy doradców z LGD, metodyka współpracy z LGD w oparciu o dotychczasowe doświadczenia doradców	seminarium	12-14.10.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Kraków
21	Przetwórstwo mięsnych surowców ekologicznych na poziomie gospodarstwa/8	zasady przetwórstwa ekologicznych surowców mięsnych, marketing produktów rolniczych, wymagania higieniczne dla przetwórstwa mięsa, bhp przy magazynowaniu i przetwórstwie mięsa, przykładowe technologie przerobu i stosowane urządzenia, praca urządzeń wykorzystywanych przy przetwórstwie mięsa	szkolenie stacjonarne	14-15.10.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Radom
22	Finanse i inwestycje w gospodarstwie rolnym/4	działalność rolnicza i pozarolnicza w jednym gospodarstwie, wybór właściwej formy opodatkowania działalności gospodarczej, koszty i dochodowość gospodarstw rolnych, opłacalność kierunków produkcji rolnej, zdolność kredytowa gospodarstwa rolnego, źródła finansowania inwestycji – leasing, kredyt, kapitał własny	szkolenie stacjonarne	23-25.11.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Poznań
23	Podstawy dziennikarstwa i public relations, współpraca z lokalnymi mediami, rzecznictwo prasowe/5	proste formy dziennikarskie, redagowanie stron internetowych, wydawnictw periodycznych i jednorazowych LGD, zasady współpracy z mediami	szkolenie internetowe	29.11.2010 r.- 24.01.2011 r.	CDR w Brwinowie O/Kraków

Lp.	Nazwa/liczba uczestników	Zakres zagadnień	Forma doskonalenia	Termin realizacji	Podmiot organizujący doskonalenie
24	System produkcji wołowiny wysokiej jakości (QMP) oraz System Jakości Wieprzowiny (PQS)/1	podstawy hodowli bydła mięsnego, rola żywienia w produkcji wołowiny wysokiej jakości, wymagania jakościowe i czynniki warunkujące wysoką jakość, system jakości mięsa wieprzowego PQS, certyfikacja, system jakości wołowiny QMP, certyfikacja	seminarium	14-15.12.2010 r.	CDR w Brwinowie O/Radom

W grudniu 2010 r. W-MODR zorganizował dla pracowników szkolenie nt. metod sprawnego posługiwania się polszczyzną w opracowaniu pism o charakterze urzędowym i oficjalnym, w którym udział wzięło 46 osób.

Podnoszeniu wiedzy, doskonaleniu umiejętności doradców, a także przekazywaniu jednolitych metodyk pracy doradcy rolniczego służyły również **spotkania specjalistów z Centrali i Oddziału Olecko z doradcami terenowymi**. Tematyka tych spotkań uzależniona była w znacznej mierze od specyfiki terenu, na którym zespoły doradców prowadzą swoje działania. Główne tematy spotkań to:

- spotkania koordynacyjne nt. metodyki doradztwa i prowadzenia obowiązującej dokumentacji/19;
- wypełnianie wniosków o płatności obszarowe w kampanii 2010 r./18;
- analiza popełnianych błędów przez doradców podczas dokonywania zapisów w książkach Polskiego FADN/14;
- analiza raportu indywidualnego gospodarstwa na podstawie gospodarstw Polskiego FADN/13;
- dobra kultura rolna dla potrzeb *cross-compliance* /10;
- program rolnośrodowiskowy w PROW na lata 2007-2013; prawidłowe sporządzanie dokumentacji rolnośrodowiskowej/9;
- ubezpieczenia w rolnictwie/9;
- ochrona zwierząt gospodarskich dla potrzeb *cross-compliance* /8;
- Program Operacyjny "RYBY" 2007-2013/7;
- przepisy prawne i podatkowe niezbędne do prowadzenia agroturystyki/7;
- jak prawidłowo wypełnić wniosek "Modernizacja gospodarstw rolnych" (plan i załączniki do wniosku i planu)/7.

2. **Projekt edukacyjny** dotyczący „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich” w ramach umowy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który obejmował:

a) przygotowanie i przeprowadzenie 10 jednodniowych seminariów szkoleniowych dla grupy 520 rolników i mieszkańców obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, w tym: 2 wojewódzkich, na temat:

- „*Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów a wymogi wzajemnej zgodności*” (94 słuchaczy);
- „*Ekonomiczne aspekty rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich a wykorzystanie środków w ramach PROW na lata 2007 – 2013*” (93 słuchaczy);

oraz przygotowanie i przeprowadzenie 8 szkoleń powiatowych na temat:

- „*Zmiany w PROW na lata 2007 – 2013*” (4 szkolenia dla 181 słuchaczy);

- „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów a wymogi wzajemnej zgodności” (4 szkolenia dla 152 słuchaczy);

b) opracowanie i opublikowanie broszury pt. „Dobre przykłady wykorzystania środków z PROW na lata 2007-2013”, w nakładzie 500 egzemplarzy oraz broszury informacyjnej dla rolników pt. „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” w nakładzie 1 000 egzemplarzy;

c) zorganizowanie 3 stoisk informacyjnych podczas rolniczych imprez masowych organizowanych w województwie warmińsko-mazurskim na temat PROW na lata 2007-2013;

d) zorganizowanie i przeprowadzenie 2 konkursów nt. „Co wiem o PROW 2007-2013”, w których udział wzięło 69 osób.

3. Realizacja projektu pn. „Wymiana wzajemnych doświadczeń doradztwa rolniczego w zakresie rozwoju rolnictwa w tym ekologii i odnawialnych źródeł energii”

Projekt został zgłoszony do konkursu oraz zakwalifikowany do realizacji i dofinansowania przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Podstawowym celem projektu była wymiana wzajemnych doświadczeń doradztwa rolniczego pomiędzy Polską i Ukrainą w zakresie rozwoju rolnictwa, w tym ekologii i odnawialnych źródeł energii, w obwodach iwanofrankowskim i rówieńskim. Założenia projektu przewidywały różne formy szkoleniowe (wykłady stacjonarne, terenowe, wyjazdy do gospodarstw i instytucji) w zakresie bloków tematycznych: produkcji roślinnej, produkcji zwierzęcej, odnawialnych źródeł energii i produkcji ekologicznej. W trakcie 28-dniowego pobytu delegacji ukraińskiej w Polsce uczestnicy zostali zapoznani ze strukturą samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego oraz zadaniami instytucji działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie, tj.: ARiMR OR w Olsztynie, ARR OT w Olsztynie, W-M IR w Olsztynie, WIORiN w Olsztynie, SDOO we Wróćkowie, ZSR w Smolajnach, W-MZRKiOR w Olsztynie, W-MODR w Olsztynie, jak również z rolą i zadaniami Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w procesie zmian gospodarczych i edukacyjnych w regionie Polski północno-wschodniej. Wyjazdy terenowe stworzyły możliwość zapoznania się ze specyfiką gospodarstw rolnych, agroturystycznych, ekologicznych oraz zakładami przetwórstwa rolno-spożywczego i obiektami wykorzystującymi odnawiane źródła energii (OZE).

Podczas wyjazdu studyjnego polskiej delegacji na Ukrainę przeprowadzone zostały 2 konferencje (Iwanofrankowsk, Równe) i 4 warsztaty szkoleniowe w Jaremczy, Horodenku, Młynowie i Stawriwie. Poruszane były tematy głównie z zakresu ekologii, ochrony środowiska, agroturystyki, ekoturystyki, odnawialnych źródeł energii, pszczelarstwa i weterynarii, a także przemian organizacyjnych i gospodarczych oraz roli samorządów. Całkowity koszt projektu wyniósł 528 847,60 zł, w tym: dofinansowanie przez MSZ 463 802,00 zł oraz wkład własny W-MODR 6 5045,00 zł.

W październiku 2010 r. Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP ogłosiło kolejny konkurs na realizację projektów „Pomoc rozwojowa 2011”. W-MODR przystąpił do konkursu. Opracowany został projekt pn. „*Kontynuacja wspierania służb doradztwa rolniczego na Ukrainie w upowszechnianiu polskich i unijnych doświadczeń w zakresie rozwoju produkcji rolnej i aktywizacji społeczności lokalnych na rzecz poprawy warunków życia na wsi*”. Celem projektu jest poszerzenie wiedzy odbiorców ze strony ukraińskiej z zakresu doradztwa rolniczego oraz aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich. Wykorzystanie polskich doświadczeń przez stronę ukraińską, pozwoli uniknąć błędów oraz umożliwi wdrożenie najlepszych polskich rozwiązań. Podczas wizyty w Polsce uczestnicy delegacji z Ukrainy zapoznają się z najnowszymi rozwiązaniami organizacyjnymi i technologicznymi w rolnictwie oraz aktywizacją społeczności lokalnych na terenach wiejskich, jak również rolą instytucji działających na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich.

4. Realizacja projektu „Opiekun osób starszych - Twoim nowym zawodem”

Projekt dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki” na lata 2007-2013, priorytet VIII. Czas realizacji: 01.09.2009 r. - 31.08.2010 r. Celem projektu było dostosowanie

kwalfikacji osób odchodzących z rolnictwa do potrzeb gospodarki regionalnej. Skierowany był do osób odchodzących z rolnictwa, którzy w momencie przystąpienia do projektu deklarowali zamiar podjęcia zatrudnienia w obszarach niezwiązanych z działalnością rolniczą lub zamiar podjęcia działalności gospodarczej. Program projektu obejmował spotkania z doradcą zawodowym i psychologiem, 100 godzin zajęć teoretycznych, 40 godzin zajęć praktycznych w Ośrodkach Pomocy Społecznej w Giżycku, Węgorzewie, Nowej Wsi Elckiej, Kowalach Oleckich i Jaśkach oraz 80 godzin języka (angielskiego lub niemieckiego). W ramach projektu przeszkolono 47 osób (45 kobiet i 2 mężczyzn) z powiatów: elckiego, giżyckiego, gołdapskiego, oleckiego, piskiego i węgorzewskiego. Kwota dofinansowania projektu to: 396 605,00 zł.

5. Realizacja zadania zleconego przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr OW I.-072a/16/2009 o nazwie: „Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt gospodarskich wśród rolników w województwie warmińsko-mazurskim na rok 2010”.

Przeprowadzono 21 szkoleń powiatowych, w których udział wzięły 562 osoby oraz konferencje podsumowującą realizację zadania. W celu rozpowszechnienia tematu opracowano 12 artykułów, które ukazały się w miesięcznikach „Bieżące Informacje” i „Rolnicze ABC”, udzielono wywiadu dla Poradnika Rolniczego oraz wygłoszono 3 audycje w Radiu Olsztyn.

6. Realizacja projektu „Wprowadzenie e-usług publicznych dla mieszkańców obszarów wiejskich Warmii i Mazur oraz Powiśla poprzez budowę systemu informatycznego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie”

Projekt dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Realizacja projektu pozwoli na wprowadzenie nowych, innowacyjnych usług mających na celu transfer wiedzy i informacji w oparciu o dostępne technologie informatyczne. Usługi podzielone zostały na dwie kategorie:

a) **front office** – zorientowane na klientów zewnętrznych (rolników, mieszkańców obszarów wiejskich, instytucje i inne); w tym zakresie określono następujące usługi, których wprowadzenie pozwoli na realizację zamierzonego celu:

- doradztwo prowadzone w siedzibie gospodarstwa z wykorzystaniem Internetu, umożliwiające szybki dostęp do nieograniczonych źródeł wiedzy; przekazywanie wniosków o płatności obszarowe drogą elektroniczną;
- rozbudowa obecnej strony internetowej www.w-modr.pl w celu powiązania z przyszłymi stronami internetowymi; umożliwienie rozpowszechniania opracowań W-MODR w formie elektronicznej;
- stworzenie wortalu wraz z forum o odnawialnych źródłach energii w celu promocji ochrony środowiska i dostarczania szczegółowej wiedzy w tym zakresie;
- stworzenie wortalu informacyjnego, gdzie forum internetowe służyć będzie wymianie doświadczeń pomiędzy rolnikami oraz wymianie informacji dotyczących zbycia i nabycia produktów rolnych i środków do produkcji rolnej;
- stworzenie wortalu agroturystycznego publikującego informacje z jednej dziedziny, dotyczącej agroturystyki na terenie województwa warmińsko-mazurskiego;

b) **back office** – usługi, których odbiorcą jest W-MODR; określono następujące rozwiązania, których wprowadzenie pozwoli na poprawę i usprawnienie procesu zarządzania oraz wzrost efektywności i wydajności pracy wykonywanej przez pracowników W-MODR:

- elektroniczny system planowania i sprawozdawczości pracy doradczej w W-MODR;
- wprowadzenie systemu do wideokonferencji, co umożliwi przeprowadzanie narad z udziałem kierowników wszystkich PZDR z Dyrekcją W-MODR.

Budżet projektu obejmuje kwotę 1 480 927,42 zł brutto, w tym koszty kwalifikowane 1 332 428,25 zł, wartość dofinansowania opiewa na kwotę 1 132 564,04 zł.

7. Realizacja, w konsorcjum z Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą w Olsztynie oraz Fundacją im. M. Oczapowskiego w Olsztynie projektu szkoleniowego finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich - Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie, nt. **„Zasad otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązku spełniania przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych”**. Projekt realizowany będzie w 3 etapach (grudzień 2010 r. - marzec 2012 r.), w ramach których przeprowadzonych zostanie 100 szkoleń na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego. Szkolenia odbywać się będą na terenie każdej gminy. Realizacja szkolenia przewidziana jest na 2 dni, w tym pierwszy dzień w formie wykładów, drugi w formie warsztatów w gospodarstwie rolnym. Szkolenia te pomogą rolnikom w dostosowaniu ich gospodarstw do zasad wzajemnej zgodności.

8. Wdrożenie przez W-MODR projektu realizowanego przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, w konsorcjum z Fundacją na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa (FDPA), pn. **„Odnawialne źródła energii dla domu i biznesu”**. Celem projektu było kompleksowe i efektywne edukowanie i informowanie z zakresu odnawialnych źródeł energii, zmian klimatu i ich wpływu na rolnictwo i obszary wiejskie. W województwie warmińsko-mazurskim w ramach projektu, w każdym powiecie powołano Powiatowych Konsultantów ds. OZE oraz utworzono Powiatowe Punkty Konsultacji ds. OZE. Aby przyczynić się do budowania świadomości, że każdy z nas, konsumentów energii, zarówno rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich oraz drobni i średni przedsiębiorcy, może aktywnie wspierać realizację polityki energetycznej regionu, zorganizowano seminarium i dwie konferencje wojewódzkie, w których uczestniczyło 189 osób.

Informację nt realizowanych projektów i programów ujęto w załączniku nr 7.

9. Zamówienia publiczne, zakupy, remonty

1) Zamówienia publiczne

Tabela 4. Zamówienia publiczne W-MODR w 2010 r.

Lp.	Nazwa zamówienia publicznego	Tryb zamówienia publicznego	Data udzielenia zamówienia publicznego
1.	Dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek i kserokopiarek	Zapytanie o cenę	02.02.2010r.
2.	Leasing 2 samochodów osobowych z homologacją ciężarową 5 osobową, fabrycznie nowych wyprodukowanych w 2009 r.	Przetarg nieograniczony	12.02.2010r.
3.	Sukcesywna dostawa materiałów biurowych	Zapytanie o cenę	08.03.2010r.
4.	Dostawa komputerów, oprogramowania, akcesoriów komputerowych i urządzeń drukujących. Zamówienie podzielone na 4 części: A – Komputery przenośne B – Oprogramowanie C – Urządzenia drukujące D – Komputery stacjonarne i akcesoria komputerowe	Przetarg nieograniczony	08.03.2010r.
5.	Ochrona mienia Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie	Zapytanie o cenę	13.04.2010r.
6.	Sukcesywny zakup paliwa w systemie bezgotówkowym dla potrzeb samochodów służbowych Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie w 2010 r.	Przetarg nieograniczony	26.04.2010r.
7.	Leasing samochodu osobowego z homologacją ciężarową minimum 4 osobową, fabrycznie nowego wyprodukowanego w 2009 lub 2010 r.	Przetarg nieograniczony	14.04.2010r.
8.	Świadczenie usług hotelarskich i gastronomicznych na terenie miasta Olsztyna dla uczestników projektu współfinansowanego ze środków finansowych programu polskiej pomocy zagranicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2010 r.	Przetarg nieograniczony	11.06.2010r.
9.	Wykonanie katalogu agroturystycznego dla Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie	Zapytanie o cenę	16.08.2010r.
10.	Dostawa materiałów biurowych i materiałów eksploatacyjnych do drukarek i kserokopiarek (FAPA)	Zapytanie o cenę	28.09.2010r.
11.	Modernizacja pomieszczeń Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie	Przetarg nieograniczony	28.10.2010r.
12.	Dostawa i montaż mebli biurowych dla Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie.	Zapytanie o cenę	22.12.2010r.

2) Realizacja zadań wynikających z bieżącej renowacji i sukcesywnego doposażania własnych i dzierżawionych pomieszczeń biurowych

- W marcu 2010 r. został opracowany projekt budowlany rewitalizacji budynku administracyjnego w zakresie wystroju wnętrza i istniejącej infrastruktury jak: wewnętrzne drogi, wjazd, parkingi, miejsca postojowe, chodniki, ogrodzenia. W-MODR przygotował wniosek o umieszczenie projektu rewitalizacji obiektu zabytkowego w lokalnym programie rewitalizacji obszaru miasta Olsztyn na lata 2007-2015. Projekt nie został włączony do programu. W listopadzie 2010 r. rozpoczęto realizację części projektu budowlanego polegającą na remoncie, wymianie okien i drzwi oraz zmianie wystroju i umeblowania I i II pietra budynku biurowego oraz pomieszczeń pracowni komputerowej. W trakcie trwania prac remontowych wykonano także roboty dodatkowe wynikające z bieżących potrzeb, takie jak wymiana dachu w pracowni komputerowej.
- W ciągu roku przeprowadzono także gruntowne remonty i wymianę mebli w 7 siedzibach Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego w: Elblągu, Lidzbarku Warmińskim, Giżycku, Nowym Mieście Lubawskim, Bartoszcach, Pisz, Nidzicy.

3) Czynności związane z administrowaniem budynku W-MODR

4) Czynności związane z obsługą gospodarczą

5) Obsługa transportu międzynarodowego i krajowego

6) Zakup sprzętu wystawowego na II Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach” i „Wystawę Rolniczą”

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA					
Lp.	Temat	wiejskie plan/wykonanie	gminne plan/wykonanie	powiatowe plan/wykonanie	uczestnicy
Produkcja roślinna i zwierzęca					
1	Wymogi cross-compliance i bhp w gospodarstwach rolnych	21/16	57/50	7/9	1 252
2	Technologia uprawy zbóż	1/3	17/14	1/0	265
3	Technologia uprawy rzepaku	1/1	3/2	0	97
4	Technologia uprawy ziemniaka	3/3	1/1	0	19
5	Kukurydza na kiszonkę	0/1	0	1/1	48
6	Integrowana produkcja owoców ziarnkowych, pestkowych, jagodowych, warzyw kapustowatych i korzeniowych	0	0	8/3	49
7	Uprawa truskawek	1/1	0	0	6
8	Racjonalne użytkowanie łąk i pastwisk	0	2/2	0	62
9	Odnawianie trwałych użytków zielonych	0	6/6	0	123
10	Zakładanie i pielęgnacja trawników i żywopłotów	1/1	0	0	9
11	Wykorzystanie warzyw i ziół w żywieniu rodziny	1/1	0	0	7
12	Odnawialne źródła energii, możliwości wykorzystania w gospodarstwie rolnym	2/2	1/1	0/1	120
13	Rolnictwo ekologiczne	1/0	3/2	1/1	47
14	Technologie służące ochronie środowiska w gospodarstwie rolnym	0	0	1/2	35
15	Krzyżowanie towarowe trzody chlewnej	0/1	2/2	0	74
16	Dobrostan w chowie i hodowli trzody chlewnej	0	5/5	1/2	147
17	Jak prawidłowo żywić trzodę chlewną	0	3/2	0	46
18	Nowoczesne technologie produkcji żywca wieprzowego	0	1/1	0	39
19	Żywienie bydła mlecznego. Organizacja bazy paszowej, płodozmiany paszowe	0	7/6	0	175
20	Dobrostan w hodowli bydła mlecznego	0	6/5	2/7	273
21	Zapobieganie mastitis - higiena produkcji mleka	0	1/0	0	0
22	Zasady organizacji stada bydła mięsnego w gospodarstwie rolnym	0	1/0	0	0
23	Produkcja gęsi owsianej	0	1/1	0	9
24	Pomoc dla sektora rybackiego w ramach Programu Operacyjnego "RYBY" 2007-2013	0	0	0/1	25
25	Program "Upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników w województwie warmińsko-mazurskim na rok 2010"	0	0	0/21	562
26	Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązek spełniania przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych	0	0/9	0	180

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA					
Lp.	Temat	wiejskie plan/wykonanie	gminne plan/wykonanie	powiatowe plan/wykonanie	uczestnicy
Pomocowe środki finansowe					
1	Ogólne zasady przyznawania płatności bezpośrednich w kampanii 2010	13/9	58/68	4/4	1 539
2	Wsparcie finansowe gospodarstw rolnych ze środków krajowych oraz UE - PROW 2007-2013	18/20	31/29	4/9	943
3	Program Rolnośrodowiskowy (PROW 2007-2013)	0	38/55	5/3	1 149
4	Reforma Wspólnej Polityki Rolnej - prognoza na najbliższe lata	0	0	2/5	180
Organizacja gospodarstwa, inne					
1	Ubezpieczenia w rolnictwie	2/2	17/14	4/5	370
2	VAT w rolnictwie	0	6/6	0/1	63
3	Podatki w rolnictwie (oprócz VAT)	0	1/2	0	29
4	Kredyty preferencyjne z dopłatami ARiMR do oprocentowania	2/1	2/1	0	20
5	Formy prawne prowadzenia działalności rolniczej i pozarolniczej	0	1/2	0	28
6	Podstawy przedsiębiorczości z uwzględnieniem form prawnych prowadzenia działalności pozarolniczej. Kroki postępowania przy zakładaniu własnej firmy	0	3/5	0	90
7	Źródła finansowania działalności agroturystycznej. Zagadnienia prawne i podatkowe w agroturystyce. Poprawa jakości usług turystycznych na wsi (kategoryzacja wiejskiej bazy noclegowej; wybrane zagadnienia marketingowe w aktywizacji działań agroturystycznych)	1/1	2/2	0	44
8	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych z wykorzystaniem FADN	0	1/1	1/1	33
9	Procedury szacowania szkód łowieckich. Zabezpieczenie upraw przed szkodami łowieckimi	8/8	0	0	49
SUMA:		76/71	277/294	42/76	8 206

Załącznik nr 2

Realizacja konferencji i seminariów

Lp	Temat	Forma	Realizacja	Adresaci/Liczba uczestników	Inne instytucje uczestniczące w realizacji
EKOLOGIA I OCHRONA ŚRODOWISKA					
1	Uprawa wybranych gatunków warzyw i owoców jako surowca ekologicznego dla przetwórstwa	konferencja	brak realizacji; brak sponsora	rolnicy ekologiczni, przetwórcy, doradcy rolnośrodowiskowi/80	Chłodnia Olsztyn
2	Świadomość ekologiczna a życie codzienne	konferencja	15 października	samorządy, mieszkańcy obszarów wiejskich/40	Starostwo Powiatowe w Olecku
3	Nowoczesne oraz przyjazne środowisku rozwiązania i technologie stosowane w akwakulturze i rybołówstwie śródlądowym. Akwakultura - nowe możliwości dywersyfikacji produkcji w gospodarstwie rolnym. Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”	konferencja	27 sierpnia	rybacy, doradcy, samorządowcy, przetwórcy ryb/93	UWM
4	Odnawialne źródła energii, dostępne technologie, finansowanie	konferencja	brak realizacji	rolnicy, samorządowcy/100	WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski
5	Gospodarka wodna w ekosystemach rolniczych	konferencja	4 listopada	leśnicy, samorządowcy, doradcy, służby melioracyjne, instytucje odpowiedzialne za gospodarkę wodną /120	WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski, Lasy Państwowe
6	Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”	konferencja	połączona z poz. 3	rybacy, doradcy, przetwórcy/80	UWM
1	Najważniejsze aspekty rolnictwa ekologicznego w świetle nowoobowiązujących przepisów	seminarium	3 lutego	rolnicy, doradcy/25	Ekogwarancja PTRE Sp.z o.o.
2	Realizacja programów rolnośrodowiskowych w 2010 r. według zasad PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013 na tle zmian zachodzących w rozporządzeniach	seminarium	26 marca	doradcy rolnośrodowiskowi W-MODR, pracownicy ARiMR, RDOŚ, UWM/112	ARiMR
3	Odnawialne źródła energii dla domu i biznesu	seminarium	11 czerwca	doradcy/19	FDPA, CDR w Brwinowie, BGŻ S.A., POL-MOTWARFAMA
4	Odnawialne źródła energii dla domu i biznesu	konferencja	19 września (Olecko) 23 września (Olsztyn)	rolnicy, samorządowcy, drobn i średni przedsiębiorcy, doradcy /170	FDPA, WFOŚiGW, CDR w Brwinowie
TECHNOLOGIA PRODUKCJI					
7	Prawidłowe użytkowanie łąk i pastwisk	seminarium	4 marca	rolnicy, doradcy/78	firmy nasienne
8	Uprawa warzyw kapustnych	seminarium	3 lipca	rolnicy, doradcy, uczestnicy projektu polsko- ukraińskiego/50	Bayer CropScience
9	Propozycje nowych odmian roślin uprawnych - zbóż, rzepaku, kukurydzy oraz mieszanek traw na GO i TUZ	seminarium	połączone z poz. 10	rolnicy, firmy nasienne, doradcy, przedstawiciele samorządów/40	Hodowla Roślin, DSV Polska, Agro Brass, Agencja Nasienna
10	Nowości w technice i technologii chemicznej ochrony roślin uprawnych. Postęp biologiczny i technologiczny w produkcji roślinnej - nowe propozycje	seminarium	7 grudnia	rolnicy, doradcy/36	WIORiN O/Olecko, Bayer CropScience, AgroBrass
11	Technologie uprawy rzepaku	seminarium konferencja	7 lipca	rolnicy, doradcy, firmy nasienne/67	W-M IR, UWM, SDOO Wrocławskowo
12	Profesjonalna ochrona plantacji ziemniaków	seminarium wyjazdowe	2 października	producenci ziemniaka /45	Hodowla Roślin Szyldak, SYNGENTA
13	Nowe uwarunkowania w stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin w integrowanej produkcji sadowniczej i warzywniczej w świetle ograniczeń rejestracyjnych	konferencja	brak realizacji; niezbędna nowelizacja ustawy o środkach ochrony roślin	rolnicy, naukowcy, doradcy/80	Instytut Waczywnictwa, PIORiN

realizacja jako działanie ponadprogramowe

Lp	Temat	Forma	Realizacja	Adresaci/Liczba uczestników	Inne instytucje uczestniczące w realizacji
14	Nowoczesna gospodarka pasieczna Pszczoły, środowisko, gospodarka pasieczna i promocja pszczelarstwa	konferencja	15 grudnia	pszczelarze, rolnicy/88	Wojewódzki Związek Pszczelarzy, Powiatowy Lekarz Weterynarii, UWM
15	Nowoczesna technologia a rozród bydła mlecznego	konferencja	5 listopada	rolnicy, doradcy/66	SHUZ, firmy paszowe
16	Produkcja żywności wieprzowego w świetle wymagań konsumentów, przepisów weterynaryjnych	konferencja	18 listopada	rolnicy, doradcy/75	POLSUS, WIWet
1	Rozwój bazy surowcowej królików rzeźnych na terenie Warmii i Mazur	seminarium	10 marca	rolnicy, doradcy/51	Powiatowy Lekarz Weterynarii, Związek Hodowców Królików
2	Dobrostan zwierząt a produkcja bezpiecznej żywności	konferencja	2 grudnia	rolnicy, doradcy/52	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, BGZ
ROZWOJ OBSZARÓW WIEJSKICH					
17	Rozwój i instrumenty wspierania mikroprzedsiębiorstw Zmiany w PROW 2007-2013 - tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	seminarium warsztaty	7 maja	specjaliści W-MODR, rolnicy, przedsiębiorcy, instytucje/19	ARiMR
18	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów a wymogi cross-compliance	seminarium	15 września	doradcy, rolnicy, pracownicy ARiMR/94	ARiMR, CDR w Radomiu, WIWet
19	Ekonomiczne aspekty rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich - analiza, perspektywa	konferencja	28 października	rolnicy, instytucje, UWM/93	UWM, IERiGŻ, ARR
20	Perspektywa rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich oczami absolwentów UWM	seminarium	brak realizacji	specjaliści W-MODR, rolnicy, instytucje, samorząd wojewódzki, powiatowe urzędy pracy	UWM
1	Potrzeby i perspektywy kształcenia w zawodach rolniczych na Warmii i Mazurach	konferencja	24 kwietnia	dyrektorzy szkół rolniczych, starostowie, doradcy, W-M Kuratorium Oświaty, uczniowie/48	szkoły rolnicze, starostwa powiatowe, UWM, W-M Kuratorium Oświaty
2	Bieżące ważne informacje dla młodych rolników	seminarium	30 czerwca	młodzi rolnicy/70 osób	ARiMR, KRUS, BGŻ
3	Korzystanie z usług doradczych przez rolników - bieżące informacje	seminarium/ warsztaty	7 lutego 21 października	pracownicy W-MODR i ARiMR/130	ARiMR
4	Modernizacja gospodarstw rolnych	seminarium	7 grudnia	pracownicy W-MODR i ARiMR/70	ARiMR
WIEJSKIE GOSPODARSTWO DOMOWE I AGROTURYSTYKA					
21	Zagadnienia prawne i podatkowe w turystyce wiejskiej	seminarium	brak realizacji; temat wyczerpał kurs agroturystyczny	organizacje i zrzeszenia turystyki wiejskiej, przedsiębiorcy, rolnicy/ 70	Izba Skarbowa w Olsztynie
22	Ochrona, pielęgnacja dziedzictwa kulturowego "Nasze Kulinarne Dziedzictwo"	seminarium	brak realizacji	Koła Gospodyń Wiejskich, organizacje i zrzeszenia turystyki wiejskiej	Urząd Marszałkowski
EKONOMIKA					
23	Zasady przyznawania płatności bezpośrednich w kampanii 2010	konferencja warsztaty	15 lutego	doradcy/54	ARiMR
24	Wpływ zarządzania gospodarstwem rolnym na opłacalność prowadzenia podstawowych kierunków produkcji rolniczej	konferencja	brak realizacji; planowana na styczeń 2011 r.	rolnicy/80	UWM
25	Ubezpieczenia w rolnictwie	seminarium	24 sierpnia	rolnicy/20	PZU S.A.
TELEINFORMATYKA/FADN					
26	Konferencja podsumowująca Polski FADN w 2010 r. w województwie warmińsko-mazurskim	konferencja	16 grudnia	doradcy FADN/80	IERiGŻ
27	Ocena wykorzystania programów komputerowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym. Prezentacja programów branżowych	seminarium	brak realizacji; planowane na I kwartał 2011 r.	rolnicy i doradcy - około 80 osób	-
METODYKA DORADZTWA					
28	Metodyka pracy doradcy rolniczego	seminarium	brak realizacji	kierownicy działów, sekcji, PZDR/ 32	PODR w Gdańsku

realizacja jako działania ponadprogramowe

DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA				
Lp.	Metoda/Temat	Razem		
		Plan	Wykonanie	% wykonania
1	Wsparcie finansowe gospodarstw rolnych ze środków krajowych oraz UE: płatności bezpośrednie na rok 2010	6254	9279	148,37
2	Wsparcie finansowe gospodarstw rolnych ze środków krajowych oraz UE: PROW 2007-2013	5892	29681	503,75
a	<i>Ułatwianie startu młodym rolnikom</i>	x	2824	x
b	<i>Renty strukturalne</i>	x	2875	x
c	<i>Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów</i>	x	6130	x
d	<i>Modernizacja gospodarstw rolnych</i>	x	5275	x
e	<i>Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej</i>	x	38	x
f	<i>Poprawienie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa</i>	x	25	x
g	<i>Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności</i>	x	633	x
h	<i>Działania informacyjne i promocyjne</i>	x	143	x
i	<i>Grupy producentów rolnych</i>	x	236	x
j	<i>Program rolnośrodowiskowy</i>	x	7640	x
k	<i>Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne</i>	x	578	x
l	<i>Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej</i>	x	18	x
ł	<i>Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej</i>	x	2078	x
m	<i>Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw</i>	x	911	x
n	<i>Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej</i>	x	3	x
o	<i>Odnowa i rozwój wsi</i>	x	33	x
p	<i>LEADER</i>	x	241	x
3	Kredyty preferencyjne, pomoc "de minimis"	1243	2192	176,35
4	Reforma Wspólnej Polityki Rolnej - prognoza na najbliższe lata	321	495	154,21
5	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i bhp dla gospodarstw rolnych (zadanie wynikające z zawartych umów z W-MODR o korzystanie z usług doradczych - zgodnie z metodyką zawartą w "Poradniku metodycznym dla doradców" OCENY GOSPODARSTW w zakresie:	2125	2506	117,93
a	<i>w produkcji roślinnej</i>	x	653	x
b	<i>w produkcji roślinnej i zwierzęcej</i>	x	1853	x
6	Jak dostosować budynki inwentarskie do wymogów cross-compliance (budowa, modernizacja, możliwości wsparcia finansowego)	1456	1893	130,01
7	DORADZTWO WYNIKAJĄCE Z UMÓW O WSPÓLPRACĘ * Indywidualne doradztwo technologiczne w zakresie systemów produkcji rolnej; * Ocena stanu zdrowotności roślin po zimie; * Rozpoznanie chorób, szkodników i prognoza szkodliwości z podaniem metod zwalczania lub zapobiegania;	6101	5892	96,57
8	Nowości technologiczne w produkcji roślinnej	1490	2361	158,46
9	Nowości technologiczne w produkcji zwierzęcej	1149	1850	161,01
10	Nowości technologiczne w produkcji ogrodniczej	161	291	180,75

27	Zachowanie dziedzictwa kulturowego, promocja produktu regionalnego	94	218	231,91
28	Zdrowy styl życia mieszkańców wsi	149	246	165,10
29	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	97	210	216,49
30	Estetyzacja wsi i gospodarstw	175	255	145,71
31	Inne: kłeski żywiolowe	358	582	162,57
32	Inne: współpraca z instytucjami współpracującymi na rzecz rolnictwa	289	523	180,97
	SUMA:	34294	71797	209,36

Załącznik nr 4

Realizacja imprez promocyjnych

targi, wystawy, olimpiady, konkursy

Lp	Temat	Forma	Zasięg	Realizacja	Adresaci
1	Konkurs fotograficzny "Rolnictwo to moja pasja"	konkurs	województwo	7 kwietnia	rolnicy i domownicy rolników/ 75 osób, 211 zdjęć
2	Konkurs ogierów uznanych i państwowych w sezonie 2010	konkurs	województwo	27 marca	hodowcy i rolnicy
3	III Kiermasz Wielkanocny	kiermasz	województwo	27 marca	KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej, gospodarstwa ekologiczne/70 wystawców
4	Najpiękniejsze pisanki i kraszanki	konkurs	województwo	27 marca	KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej, gospodarstwa ekologiczne
5	Najsmaczniejsza potrawa wielkanocna	konkurs	województwo	27 marca	KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej, gospodarstwa ekologiczne
6	Prezentacja nowoczesnego sprzętu AGD	pokaz	województwo	27 marca	KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej, gospodarstwa ekologiczne
7	Zielone Lato 2010	konkurs	województwo	lipiec-sierpień	gospodarstwa agroturystyczne i obiekty turystyki wieskiej/17
8	Pokaz rękodzieła ludowego "Dzieło Ręki Ludzkiej"	pokaz	województwo	27 marca	mieszkańcy Warmii i Mazur, KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej
9	II Wiosenne Targi Ogrodnicze "Pamiętajcie o ogrodach"	targi	region	24-25 kwietnia	rolnicy i inni mieszkańcy obszarów wiejskich, mieszkańcy Olsztyna/185 wystawców; ok. 30 tys. zwiedzających
10	Wystawa W-MODR na II Wiosennych Targach Ogrodniczych "Pamiętajcie o ogrodach"	wystawa	region	24-25 kwietnia	rolnicy i inni mieszkańcy obszarów wiejskich, mieszkańcy Olsztyna
11	Wystawa koni, królików, gołębi i drobiu na II Wiosennych Targach Ogrodniczych "Pamiętajcie o ogrodach"	pokaz	województwo	24-25 kwietnia	hodowcy/9 zwiedzający targi
12	Otwarte drzwi rolnictwa w gminie Wieliczki	wystawa	powiat	28 maja	mieszkańcy obszarów wiejskich
13	AgroLiga 2010	konkurs	województwo	lipiec-sierpień	rolnicy i przedsiębiorcy/15
14	Młody Lektor W-MODR	konkurs	wojewódzki	9 września	doradcy (do 3 lat stażu)/8 specjaliści (do 3 lat stażu)/4
15	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie	olimpiada	województwo	30 czerwca	rolnicy lub domownicy rolników w wieku 18-35 lat/42
16	Regionalny Konkurs Fotograficzny na Najciekawszy Obiekt Przyrody	konkurs	region	15 października	mieszkańcy obszarów wiejskich/ 28 osób, 79 fotografii
17	Farmer Roku (zgłoszenie uczestników)	konkurs	krajowy	30 maja	gospodarstwa rolne/5
18	Najlepsze gospodarstwo ekologiczne	konkurs	województwo	25-31 sierpnia	gospodarstwa ekologiczne z certyfikatem/8
19	Nasze Kulinarne Dziedzictwo	konkurs	województwo	listopad (zgłoszenie uczestników)	KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej, gospodarstwa ekologiczne/22

Lp	Temat	Forma	Zasięg	Realizacja	Adresaci
20	Eko-Wek Wystawa Ekologicznych Przetworów z Owoców i Warzyw	wystawa	województwo	brak realizacji	gospodarstwa agroturystyczne i obiekty turystyki wiejskiej
21	"Żywność Wysokiej Jakości Kluczem do Długowieczności"	kiemasz	województwo	brak realizacji	mieszkańcy Warmii i Mazur, KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej
22	Prezentacja gospodarstw agroturystycznych, rękodzieła, produktów regionalnych podczas obchodów 600-lecia Bitwy pod Grunwaldem	pokaz	województwo	17 lipca	mieszkańcy Warmii i Mazur, KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej, właściele gospodarstw agroturystycznych
23	Najlepsze Koło Gospodyń Wiejskich	konkurs	województwo	brak realizacji	KGW
24	Doradca Roku	konkurs	województwo	sierpień-wrzesień	doradcy/16
25	Targi "Wystawa rolnicza"	targi	region	4-5 września	rolnicy i inni mieszkańcy obszarów wiejskich oraz miast województwa/304 wystawców; ok. 32 tys. zwiedzających
26	XI Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych (bydło mleczne i mięsne, trzoda chlewna, owce, konie)	wystawa/konkurs	województwo	4-5 września	hodowcy zwierząt/40, zwiedzający targi
27	Wystawa W-MODR na targach "Wystawa Rolnicza"	wystawa	region	4-5 września	zwiedzający targi
28	Wystawa królików, gołębi i drobiu na targach "Wystawa rolnicza"	pokaz	województwo	4-5 września	hodowcy/13, zwiedzający targi
29	Sposób na sukces (zgłoszenie uczestników)	konkurs	wojewódzki	czerwiec - finał roku 2009 (finalista w kategorii przedsięwzięcie rodzinne: Krystyna Kozłowska, Wilimowo)	rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich/4
30	III Kiemasz Wigilijny "Magia Świąt"	kiemasz	województwo	brak realizacji	KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej, gospodarstwa ekologiczne
31	Najpiękniejszy stół wigilijny	konkurs	województwo	brak realizacji	KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej, gospodarstwa ekologiczne
32	Najsmaczniejsza potrawa wigilijna	konkurs	województwo	brak realizacji	KGW, producenci żywności tradycyjnej i regionalnej, gospodarstwa ekologiczne
1	Finał Wojewódzkiej Olimpiady Młodych Producentów Rolnych (współorganizacja)	olimpiada	województwo	17 lutego	uczniowie szkół rolniczych oraz absolwenci tych szkół w wieku 17-40 lat/48
2	Pokaz ogierów kryjących w sezonie 2010	pokaz	województwo	27 marca	hodowcy/23
3	Co wiem o PROW na lata 2007-2013	konkurs	województwo	kwiecień - 36 osób czerwiec - 33 osoby	młodzi rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich/69
4	Moja Szkoła	konkurs	województwo	24 kwietnia	szkoły rolnicze z województwa warmińsko-mazurskiego/6
5	Wystawa produktów rolnych Warmii, Mazur i Powiśla na targach "Wystawa rolnicza"	wystawa	województwo	4-5 września	zwiedzający targi
6	Wystawa produktów rolnych oraz oferty W-MODR podczas dożynek wojewódzkich w Lidzbarku Warmińskim	wystawa	województwo	19 września	rolnicy i inni mieszkańcy obszarów wiejskich oraz miast województwa
7	VIII Warmińsko-Mazurska Wystawa Gołębi Rasowych i Ptactwa Ozdobnego (współorganizacja)	wystawa	województwo	4-5 grudnia	wystawcy/30 45 ras, 390 gołębi

realizacja jako działanie ponadprogramowe

Realizacja broszur i ulotek

Lp	Temat	Dział/Sekcja/Autor	Rodzaj publikacji	Realizacja	Nakład
1	"Bieżące Informacje"	praca zbiorowa	miesięcznik	styczeń-grudzień	11 x 4 000
2	Produkcja zwierzęca w gospodarstwie ekologicznym	DSP/B. Żelanis	broszura	nie wydano	500
3	Katalog gospodarstw agroturystycznych "Warmińsko-mazurska wieś zaprasza"	SWG/D.B. Kogut, M. Kapelewska	katalog	listopad	12 000
4	Kredyty preferencyjne z dopłatami ARiMR do oprocentowania	DE/R. Sobolewski	ulotka	czerwiec	500
5	Oferta W-MODR (w języku polskim, angielskim i niemieckim)	SW/M. Fesnak	ulotka	nie wydano; planowana na I kwartał 2011 r.	1 x 1 000; 2 x 500
6	Użytki zielone dla bydła mięsnego	SPR/I. Mikulo	broszura	kwiecień	800
7	Praktyczne wskazówki dla operatorów opryskiwaczy polowych	SPR/J. Krupiński, J. Żyliński	broszura	nie wydano	800
8	Nowe odmiany roślin zbożowych wpisane do Krajowego Rejestru w 2010 r.	SPR/J. Rokielki	broszura	nie wydano	300
9	Regulacje prawne w agroturystyce Przepisy prawne i podatkowe niezbędne do prowadzenia agroturystyki	SWG/D.M. Malinowska	ulotka	czerwiec	300
10	Bieżące informacje o PROW 2007-2013 - 10 ulotek: 1. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw 2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw- zmiany 3. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej 4. Kwalifikacje rolnicze 5. Użyteczne adresy 6. Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów 7. Zalesianie gruntów rolnych 8. Ułatwianie startu młodym rolnikom 9. PROW - rozporządzenia	DP/J. Rabij - 3 A. Głoskowska - 3 M. Suszko - 1,5 J. Weisbrod - 1,5	ulotka	marzec-kwiecień, sierpień-wrzesień 9 ulotek	100 x 9
11	Gazeta targowa II Wiosennych Targów Ogrodniczych "Pamiętajcie o ogrodach"	praca zbiorowa	broszura	kwiecień	1 000
12	Produkcja rolna na obszarach przyrodniczo chronionych	DSP/B. Żelanis	broszura	grudzień	300
13	Podstawy akwakultury I - chów i hodowla organizmów wodnych w stawach ziemnych	DSP/T. Czarkowski	broszura	nie wydano	600
14	Podstawy gospodarki rybackiej	DSP/L. Ciałak	broszura	grudzień	300
15	Jak zorganizować gospodarstwo agroturystyczne - poradnik małego przedsiębiorcy	SWG/D.M. Malinowska	ulotka	wrzesień	300
16	Biotechnologia w produkcji roślinnej i zwierzęcej	DMD/W.U. Anculewicz	broszura	nie wydano	300
17	Monografia W-MODR	SW/M. Fesnak, B. Piłarek	książka	nie wydano; planowana na II kwartał 2011 r.	1 000
18	Zwalczanie much w chlewniach	SPR/B. Skowronek	ulotka	kwiecień	300
19	Domowe przetwórstwo owoców i warzyw	SPZDR/M. Pusz	broszura	nie wydano	500
20	Informator dla doradcy i rolnika - programy, regulacje prawne, wydarzenia, adresy	DP/J. Weisbrod, J. Rutkowski	broszura	listopad	500
21	Instrumenty wspierania mikroprzedsiębiorstw w ramach różnych programów	DP/J. Tyłło, J. Rabij	broszura	czerwiec	250
22	Regulacje prawne dotyczące nawozów i nawożenia a wymogi <i>cross compliance</i> i wymogi w działaniach inwestycyjnych PROW 2007-2013 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw i różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	DP/A. Głoskowska	broszura	sierpień	1 000
23	Gazeta targowa "Wystawy rolniczej"	praca zbiorowa	broszura	wrzesień	1 000
24	Ekologiczna uprawa borówki amerykańskiej	DSP/M. Jankowska	broszura	grudzień	300
25	Rola roślin motylkowych w gospodarstwie ekologicznym Znaczenie gospodarcze i przyrodnicze roślin motylkowatych	DSP/T. Żywucki	broszura	grudzień	1 000
26	Technologie służące ochronie środowiska w gospodarstwie rolnym	DSP/J. Całka-Orłowska	ulotka	nie wydano	300
27	Jak przygotować domowe nalewki?	SWG/D.B. Kogut	ulotka	nie wydano; planowana na I kwartał 2011 r.	300

Lp	Temat	Dział/Sekcja/Autor	Rodzaj publikacji	Realizacja	Nakład
28	Podatki w rolnictwie	DE/R. Sobolewski	brozura	listopad	200
29	Kalkulacje wariantowe opłacalności podstawowych działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz pracy maszyn i zespołów maszynowych	DE/R. Stopa	brozura	kalkulacje ukazują się w miesięczniku "Bieżące Informacje" oraz na stronie internetowej W-MODR	-
30	Bogactwo pól i lasów zamknięte w słoikach. Łatwe przepisy na przetwory domowe	SWGDM. Malinowska	brozura	nie wydano	200
31	Ocena wykorzystania komputerów w zarządzaniu gospodarstwem rolnym. Przegląd programów specjalistycznych	DT/S. Kulik	brozura	nie wydano; planowana na I kwartał 2011 r.	200
32	LEADER – metoda na aktywizację mieszkańców obszarów wiejskich	DP/J. Rabij	ulotka	listopad	200
33	Komunikacja interpersonalna	DMDW/G. Kuczyńska	brozura	wrzesień	200
34	Przechowywanie warzyw gruntowych Uprawa borówki wysokiej	SPZDR/S. Bawoł	brozura	grudzień	500
35	Dobre przykłady wykorzystania środków unijnych	DP/M. Suszko, kierownicy PZDR	brozura	wrzesień	500
36	Ekologiczna produkcja ziół w gospodarstwie rolnym	DSP/J. Calka-Orłowska	ulotka	nie wydano	300
37	Podstawy akwakultury II - chów i hodowla organizmów wodnych w systemach przepływowych	DSP/T. Czarkowski	brozura	nie wydano	600
38	Zastosowanie ziół w żywieniu turystów	SWGDB. Kogut	brozura	nie wydano; planowana na I kwartał 2011 r.	500
39	Mapa agro-eko turystyki wiejskiej województwa warmińsko-mazurskiego	SWGDB. Kogut, M. Kapelewska	mapa	listopad	12 000
40	Pomoc de minimis w rolnictwie	DE/M. Kleitz-Osmańska	ulotka	grudzień	200
41	Efektywne metody zarządzania i marketing gospodarstw rolnych	DT/S. Kulik	brozura	nie wydano	200
42	Istota i cel rachunkowości rolniczej - Polski FADN	SF/R. Gazda	brozura	grudzień	200
43	Produkcja, koszty i nadwyżka bezpośrednia wybranych produktów rolniczych w 2008 r. na podstawie Systemu Zbierania Danych o Produktach Rolniczych "AGROKOSZTY"	SF/M. Gaśka	brozura	grudzień	200
44	Wiś tematyczna - pomysły na rozwój regionu	SF/A. Jaroszewicz	ulotka	listopad	200
45	Produkcja żywności wiewprzowego w świetle wymagań konsumentów, przepisów weterynaryjnych i ochrony środowiska	SPR/B. Skowronek	brozura	listopad	300
46	Praca pasieczna w ciągu roku Pszczoły w gospodarstwie - rok w pasiece	SPR/J. Bancewicz	brozura	listopad	500
1	Szacowanie szkód łowieckich	DE/R. Sobolewski	brozura	kwiecień	300
2	Oferta kształcenia szkół rolniczych z województwie warmińsko-mazurskim na rok szkolny 2010/2011	SPZDR/M. Pusz	wkładka do BI	maj	4 000
3	Pomoc finansowa dla grup producentów rolnych	DE/M. Kleitz-Osmańska	ulotka	wrzesień	100
4	Ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich	DE/M. Kleitz-Osmańska	ulotka	wrzesień	100
5	Podatek od towarów i usług (VAT) w rolnictwie	DE/R. Stopa	brozura	wrzesień	300
6	Katalog trzody chlewnej - "Wystawa Rolnicza"	DSP/SPR/praca zbiorowa	katalog	wrzesień	60
7	Katalog owiec hodowlanych - "Wystawa Rolnicza"	DSP/SPR/praca zbiorowa	katalog	wrzesień	60
8	Katalog bydła mięsnego - "Wystawa Rolnicza"	DSP/SPR/praca zbiorowa	katalog	wrzesień	60
9	Katalog koni - "Wystawa Rolnicza"	DSP/SPR/praca zbiorowa	katalog	wrzesień	60
10	Dobrostan zwierząt w chowie i hodowli kóz	SPR/J. Bancewicz	materiały szkoleniowe	wrzesień	250
11	Dobrostan zwierząt w chowie i hodowli owiec	SPR/J. Bancewicz	materiały szkoleniowe	wrzesień	300
12	Dobrostan zwierząt w chowie i hodowli bydła mlecznego	DSP/B. Żelanis	materiały szkoleniowe	wrzesień	800
13	Dobrostan zwierząt w chowie i hodowli bydła mięsnego	DSP/B. Żelanis	materiały szkoleniowe	wrzesień	300
14	Dobrostan zwierząt w chowie i hodowli trzody chlewnej	SPR/B. Skowronek	materiały szkoleniowe	wrzesień	600
15	Poradnik akwakultury. Poradnik dla rolników oraz innych mieszkańców wsi	DSP/T. Czarkowski	książka	grudzień	800

realizacja jako działanie ponadprogramowe

DZIAŁALNOŚĆ KOMERCYJNA				
Lp.	Metoda/Temat	Razem		
		Plan	Wykonanie	% wykonania
1	Płatności bezpośrednie i ONW	13191	14064	106,62
2	Ułatwianie startu młodym rolnikom	104	242	232,69
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	x	242	x
b	<i>wniosek o płatność</i>	x	0	x
3	Renty strukturalne	135	221	163,70
a	<i>wniosek o rozpatrzenie przyznania renty</i>	x	221	x
b	<i>wniosek o przyznanie renty</i>	x	0	x
4	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	x	x	x
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy (wraz z umową) z naboru 2009 r.</i>	1091	1046	95,88
b	<i>kompleksowa ocena gospodarstwa i ocena bhp z naboru 2009 r.</i>	1091	800	73,33
c	<i>wniosek o przyznanie pomocy (wraz z umową) z naboru 2010 r.</i>	624	210	33,65
5	Modernizacja gospodarstw rolnych	106	72	67,92
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	x	0	x
b	<i>wniosek o płatność</i>	x	72	x
c	<i>modernizacja gospodarstw rolnych z Krajowego Programu Restrukturyzacji (dot. producentów buraków cukrowych)</i>	x	0	x
6	Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	35	6	17,14
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	x	6	x
b	<i>wniosek o płatność</i>	x	0	x
7	Grupy producentów rolnych	2	0	0,00
8	Zalesianie gruntów rolnych	11	0	0,00
9	Zalesianie gruntów innych niż rolne	2	0	0,00
10	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	71	52	73,24
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	x	52	x
b	<i>wniosek o płatność</i>	x	0	x
11	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	18	24	133,33
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	x	24	x
b	<i>wniosek o płatność</i>	x	0	x
12	Program rolnośrodowiskowy 2004-2006	354	459	129,66
13	Program rolnośrodowiskowy 2007-2013 (plany)	447	1187	265,55
14	Program rolnośrodowiskowy 2007-2013 (kontynuacja)	293	707	241,30
15	Korekty planów RS, rejestry, inna dokumentacja ekologiczna	199	325	163,32
16	Wypełnienie zgłoszenia do systemu rolnictwa ekologicznego	30	72	240,00
17	Biznesplany, analizy, ekspertyzy	104	218	209,62
18	Wnioski o dopłaty do materiału siewnego	156	253	162,18
19	Plany nawożenia - rolnictwo zrównoważone	24	45	187,50
20	Kurs operatora kombajnu	5	8	160,00

DZIAŁALNOŚĆ KOMERCYJNA				
Lp.	Metoda/Temat	Razem		
		Plan	Wykonanie	% wykonania
21	Kurs organizacji usług agroturystycznych	1	1	100,00
22	Szkolenie operatorów pilarek spalinowych	1	0	0,00
23	Szkolenia chemizacyjne	60	66	110,00
24	Organizacja atestacji opryskiwaczy (6-10 szt. na doradcę)	745	549	73,69
25	Kolportaż "Bieżących Informacji"	27440	28670	104,48
26	Kolportaż "Rolniczego ABC"	5568	5410	97,16
27	Kolportaż ulotek	388	396	102,06
28	Rachunkowość FADN	500	503	100,60
	SUMA:	48503	51519	106,22

Realizacja projektów i programów

Lp	Temat	Adresaci	Plan, np.: ilość szkoleń, liczba uczestników	Realizacja	Źródło finansowania
1	Rachunkowość Polski FADN	rolnicy	500 gospodarstw	styczeń-grudzień/ 503 gospodarstwa	IERiGŻ-PIB
2	"Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązek spełniania przez gospodarstwa zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych"	rolnicy	100 x 20 osób	trwa realizacja/ 9 szkoleń; 180 osób	FAPA
3	"Wykorzystanie komputera, programów komputerowych i internetu gwarancją sprawnego zarządzania gospodarstwem rolnym"	rolnicy	44 x 15 osób	projekt niezakwalifikowany do realizacji przez FAPA	FAPA
4	Operacja szkoleniowa dla osób zatrudnionych w rolnictwie: "Rolnictwo ekologiczne i zasady sprzedaży bezpośredniej w gospodarstwach ekologicznych" (w konsorcjum z CDR O/Rađom i innymi ODR)	rolnicy ekologiczni	12 x 20 osób	projekt niezakwalifikowany do realizacji przez FAPA	FAPA
5	"Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników w województwie warmińsko-mazurskim na rok 2010"	rolnicy i młodzi doradcy	20 x 20 osób	listopad-grudzień 21 szkoleń/562 osoby, konferencja	zadanie zlecone Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-
6	"Opiekun osób starszych - Twoim nowym zawodem"	rolnicy i domownicy rolników	45 osób	01.09.2009 r. - 31.08.2010 r. 47 osób	WUP w Olsztynie z PO KL 2007-2012
7	"Szansa dla bezrobotnych"	domownicy rolników	30-50 osób	brak realizacji	WUP w Olsztynie z PO KL 2007-2013
8	"Obsługa komputera kluczem do sukcesu"	rolnicy/ bezrobotni mieszkańcy obszarów wiejskich	20 osób	brak realizacji	WUP w Olsztynie z PO KL 2007-2013
9	Priorytet VI PO KL "Rynek pracy otwarty dla wszystkich"	osoby bezrobotne	30-50 osób	zamiennie j.n.	WUP w Olsztynie z PO KL 2007-2013
1	Opracowanie partnerskiego projektu w ramach Programu Współpracy Transgranicznej 2007-2013 "Litwa-Polska-Rosja"	rolnicy terenów przygranicznych	zaplanowano do realizacji przez stronę polską: ankietyzacja, wyjazdy i przyjazdy studyjne; seminaria i konferencja; wsparcie działań przedsiębiorczych	wniosek złożony we wrześniu	Wspólny Sekretariat Techniczny Ministerstwa Rozwoju Regionalnego
2	"Wymiana wzajemnych doświadczeń doradztwa rolniczego w zakresie rozwoju rolnictwa, w tym ekologii i odnawialnych źródeł energii"	rolnicy, samorządowcy, doradcy, przedsiębiorcy z Polski i Ukrainy	w Polsce 70 osób z Ukrainy; na Ukrainie 160 osób na warsztatach; 300 osób na konferencji	lipiec-sierpień	Ministerstwo Spraw Zagranicznych
3	Projekt Edukacyjny dotyczący Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich	rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich, doradcy	1-2 stoiska informacyjne; 2 konkursy "Co wiem o PROW 2007-2013"; 8 szkoleń powiatowych - 320 osób; 2 seminaria wojewódzkie; 2 broszury o PROW 2007-2013	4 stoiska informacyjne; 2 konkursy "Co wiem o PROW 2007-2013/69 osób 8 szkoleń powiatowych 333 osoby; 2 seminaria wojewódzkie 187 osób; 2 broszury o PROW 2007-2013	MRiRW
4	"Daj szansę sobie i innym na lepsze jutro" - priorytet I/POKL/6.1.1/2010	osoby pozostające bez zatrudnienia	45 osób	projekt nie otrzymał dofinansowania	WUP w Olsztynie z PO KL 2007-2013
5	"Przedsiębiorczość na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich" - priorytet IV/POKL/6.2/2010	mieszkańcy powiatu piskiego, gizyckiego, węgorszewskiego	42 osoby	projekt nie otrzymał dofinansowania	WUP w Olsztynie z PO KL 2007-2013
6	"Zastosowanie komputera i wybranych programów komputerowych w procesie zarządzania gospodarstwem rolnym"	rolnicy	20 x 18 osób	realizacja po akceptacji projektu	FAPA
7	"Wprowadzenie e-usług publicznych dla mieszkańców obszarów wiejskich Warmii i Mazur oraz Powiśla poprzez budowę systemu informatycznego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie"	rolnicy/mieszkańcy obszarów wiejskich/doradcy	wprowadzanie usług w ramach front- office kierowane do odbiorców usług oferowanych przez W-MODR	IV kwartał 2010 r./ III kwartał 2011 r.	RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013

realizacja jako działanie ponadprogramowe

WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO W OLSZTYNIE ZA 2010 ROK

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie jest wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną i działa w oparciu o ustawę z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego /Dz.U. Nr 251, poz. 2507 z późniejszymi zmianami/. Księgowość jednostki w 2010 roku prowadzona była na zasadach ogólnych w oparciu o ustawę z 29 września 1994 roku o rachunkowości /Dz.U. Nr 121, poz.591/, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych /Dz.U. Nr 157, poz.1240/ oraz Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 sierpnia 2007 roku w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz sporządzania planu finansowego jednostek doradztwa rolniczego /Dz.U. Nr 162, poz.1149/.

Szczegółowe wykonanie planu przedstawia się następująco:

I. Po stronie przychodów zarachowano kwotę 13.698tys.zł. Główne pozycje stanowiły:

- 1.3-dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań statutowych - 7.129 tys.zł
- 1.3-dotacja celowa z budżetu państwa na realizację projektu z MSZ - 459 tys.zł
2. -dotacje otrzymane z WFOŚiGW oraz ARR - 32 tys.zł
4. - przychody finansowe - 25 tys.zł
5. -przychody z działalności gospodarczej - 5.919 tys.zł
6. - pozostałe przychody - 134 tys.zł

Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań statutowych została przyznana decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 lutego 2010 roku Nr FB 9/2010 w której w dziale 010-Rolnictwo i łowiectwo, rozdziale 01002-Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego w § 2840 zabezpieczono kwotę 7.129 tys.zł.

Kolejną pozycję w przychodach stanowiły przychody z działalności gospodarczej. Podstawowym źródłem było odpłatne świadczenie usług na rzecz rolników z tytułu:

- pomocy przy wypełnianiu wniosków o płatności obszarowe – 559 tys.zł
- sporządzania planów i wniosków o płatności rolno-środowiskowe – 822 tys.zł
- wypełnianie wniosków o pozyskanie środków z działań PROW (młody rolnik, różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, modernizacje i inwestycje w gospodarstwach rolnych, renty strukturalne, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw) na łączną kwotę – 176 tys.zł
- wykonywania biznesplanów, analiz i ekspertyz – 79 tys.zł
- atestacji opryskiwaczy – 49 tys.zł
- świadczenia usług doradczych – 1.807 tys.zł

Jak co roku organizowaliśmy kursy i szkolenia. Przychody z tego tytułu wyniosły:

- z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy – 179 tys.zł
- z zakresu obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin – 15 tys.zł
- kurs operatorów kombajnów – 103 tys.zł
- kurs na wykwalifikowanego rolnika – 14 tys.zł

Następną grupę przychodów z działalności gospodarczej stanowiły wpływy z tytułu zawartych umów z:

- Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytutem Badawczym na zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN na kwotę 1.097tys.zł
- Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie na realizację projektu na kwotę 262 tys.zł
- Fundacją Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA na realizację projektu na kwotę 85 tys.zł
- Instytutem Zootechniki – Państwowym Instytutem Badawczym w Krakowie na wykonanie analiz ekonomicznych gospodarstw na kwotę 12 tys.zł
- Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wykonanie projektu edukacyjnego dla rolników z zakresu PROW 2007-2013 na kwotę 53 tys.zł
- Urzędem Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego na realizację szkoleń z zakresu ochrony zwierząt gospodarskich na kwotę 13 tys.zł.

Kolejne przychody działalności gospodarczej stanowiły:

- przychody związane z organizacją targów które w 2010 roku wyniosły 256 tys.zł
- usługi poligraficzne i wydawnicze w kwocie 45 tys.zł
- wynajem sal, sprzętu, usługi transportowe i pozostałe.

Inne przychody w kwocie 159 tys.zł stanowiły odsetki głównie od zgromadzonych na rachunkach środków finansowych oraz pozostałe przychody operacyjne.

II. Koszty ogółem wyniosły 12.508 tys.zł. Główne pozycje stanowiły:

1.1- amortyzacja – 174 tys.zł

1.2- materiały i energia – 754 tys.zł – na które składają się materiały biurowe, prasa i czasopisma fachowe, paliwo, części samochodowe, wyposażenie biur, materiały poligraficzne, środki czystości, zakup energii elektrycznej i ciepłej. W wysokości 309 tys.zł koszty te zostały sfinansowane z dotacji celowej, pozostała kwota została pokryta przychodami z działalności gospodarczej.

1.3- remonty – 214 tys.zł – związane były z pracami remontowymi wykonanymi w Powiatowym Zespole Doradztwa w Pisz, Działdowie Giżycku i Nidzicy . Rozpoczęto również remont siedziby Ośrodka w Olsztynie. W kwocie 110 tys.zł zostały pokryte dotacją celową.

1.4- pozostałe usługi obce – 1.526 tys.zł – które dotyczyły zakupu usług związanych z naprawą i konserwacją sprzętu, najmem pomieszczeń na siedziby Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego, zakupem usług telekomunikacyjnych, dozoru mienia, wynajmu sal, zakupem usług transportowych, gastronomicznych, hotelowych, spedycyjnych i pocztowych. W wysokości 572 tys.zł koszty te zostały pokryte dotacją celową, pozostała kwota została sfinansowana przychodami z działalności gospodarczej.

1.5- podatki i opłaty - 276 tys.zł – w tym podatek VAT 150 tys.zł w całości pokryty przychodami z działalności gospodarczej, podatki na rzecz jednostek samorządu terytorialnego w kwocie 59 tys.zł w części 49 tys.zł pokryte dotacją celową, oraz wpłaty na PFRON w kwocie 67 tys.zł w całości rozliczone z dotacji celowej.

1.6- wynagrodzenia – 7.602 tys.zł – na pozycję tą składają się wynagrodzenia ze stosunku pracy w kwocie 6.723 tys.zł oraz wynagrodzenia z tytułu umów zleceń i dzieło w kwocie 879 tys.zł.

Wynagrodzenia ze stosunku pracy objęły:

- wynagrodzenie zasadnicze – 3.960 tys.zł

- premie uznaniowe – 751 tys.zł
- dodatki – 834 tys.zł
- nagrody jubileuszowe – 175 tys.zł
- nagrody za wykonanie usług komercyjnych odpłatnych – 1.003 tys.zł

Źródło finansowania wynagrodzeń ze stosunku pracy przedstawia się następująco:

- dotacja celowa – 4.734 tys.zł
- przychody z działalności gospodarczej – 1.989 tys.zł

Wynagrodzenia z tytułu umów zleceń i dzieło dotyczą wypłat dla doradców prowadzących księgi FADN w kwocie 394 tys.zł, wypłat dla rolników objętych rachunkowością FADN w kwocie 100 tys.zł, wypłat dla osób zaangażowanych w realizację pozostałych projektów i zadań komercyjnych w kwocie 319 tys.zł. Wynagrodzenia te w całości były finansowane z przychodów z działalności gospodarczej. Pozostała kwotę wypłat tj. 66 tys.zł sfinansowano z dotacji celowej. Dotyczyły one głównie wynagrodzenia pracownika księgowości i osób sprzątających biura powiatowe.

1.7- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 1.404 tys.zł – stanowiły koszty pracodawcy związane ze składkami na ubezpieczenia społeczne pracowników w kwocie 1053 tys.zł, składkami na Fundusz Pracy w kwocie 131 tys.zł, wpłatami na ZFŚS w kwocie 190 tys.zł oraz pozostałymi świadczeniami w kwocie 30 tys.zł. Źródło finansowania tych kosztów przedstawia się następująco:

- dotacja celowa – 987 tys.zł
- przychody z działalności gospodarczej – 417 tys.zł

1.8- pozostałe koszty rodzajowe – 531 tys.zł – stanowią ryczałty na jazdy lokalne wypłacane pracownikom terenowym W-MODR w kwocie 180 tys.zł, ubezpieczenia majątkowe w kwocie 49 tys.zł, koszty reprezentacji i reklamy w kwocie 16 tys.zł, pozostałe delegacje zarówno krajowe jak i zagraniczne w kwocie 278 tys.zł, inne 8 tys.zł. Źródło finansowania:

- dotacja celowa – 235 tys.zł
- przychody z działalności gospodarczej – 296 tys.zł

2- koszty finansowe stanowiły 2 tys.zł – dotyczyły płatności odsetkowych

3- pozostałe koszty – 25 tys.zł – stanowiły koszty operacyjne związane z wypłatą odszkodowań rolnikom za niewłaściwe wykonanie usług.

III. Wynik finansowy za 2010 rok stanowi zysk w kwocie 1.190tys.zł. Spowodowany jest on głównie przychodami zarachowanymi w miesiącu listopadzie i grudniu z tytułu świadczenia rolnikom usług doradczych. Środki finansowe z tego tytułu wpłyną na rachunek Ośrodka dopiero w 2011 roku ze względu na procedury obowiązujące w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wynik ten jest również obciążony wypłatami nagród dla doradców które zrealizujemy po otrzymaniu wpłat z ARiMR. Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora W-MODR nagrody w wysokości 55% przychodów z zadań komercyjnych wypłacane są osobom realizującym te zadania.

Wydatki majątkowe poniesione w 2010 roku wyniosły 131 tys.zł i związane były z zakupem sprzętu komputerowego i oprogramowania. Wszystkie zakupy realizowano zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych.

Stan należności na koniec roku sprawozdawczego wyniósł 1.474 tys.zł. Zobowiązania wyniosły 220 tys.zł z czego wobec dostawców 86 tys.zł, wobec Urzędu Skarbowego i ZUS 134 tys.zł. Według stanu na dzień 31.12.2010 roku nie były to zobowiązania wymagalne.

Stan środków pieniężnych na koniec roku wynosił 716 tys.zł.

**WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO OŚRODKA
DORADZTWA ROLNICZEGO W OLSZTYNIE ZA 2010 ROK**

Część A

Lp.	Wyszczególnienie	Paragraf ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie planu
			w tysiącach złotych	
1	2	3	4	5
I	PRZYCHODY OGÓŁEM	x	12 962	13 698
1.	Dotacje z budżetu państwa	x	7 593	7 588
1.1	podmiotowa	252-257		
1.2	przedmiotowe	262		
1.3	celowe		7 593	7 588
	realizacja zadań statutowych	273, 280, 284	7 129	7 129
	projekt Ukraina		464	459
1.4	rozwojowe oraz środki na finansowanie WPR	200		
1.5	rozwojowe	620		
1.6	na inwestycje i zakupy inwestycyjne	622		
2.	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	246	15	32
3.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej (UE)	x		
4.	Przychody finansowe	x	23	25
4.1	dywidendy i udziały w zysku	x		
4.2	odsetki	x	22	25
4.3	inne	x	1	0
5.	Przychody z działalności gospodarczej	x	5 199	5 919
6.	Pozostałe przychody	x	132	134
6.1	w tym z budżetu państwa	x		
II	KOSZTY OGÓŁEM	x	12 738	12 508
1.	Koszty według rodzaju	x	12 711	12 481
1.1	amortyzacja	472	178	174
1.2	materiały i energia	421, 426	754	754
1.3	remonty	427	262	214
1.4	pozostałe usługi obce	x	1 537	1 526
1.5	podatki i opłaty, z tego	x	278	276
1.5.1	podatek akcyzowy i VAT	453, 449	150	150
1.5.2	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	450	59	59
1.5.3	opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów	452	0	0
1.5.4	opłaty urzędowe	451	0	0
1.5.5	wpłaty na PFRON	414	69	67
1.6	wynagrodzenia	401-410, 417	7 708	7 602
1.6.1	osobowe	401	6 829	6 723
1.6.2	pozostałe	x	879	879

Lp.	Wyszczególnienie	Paragraf ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie planu
			w tysiącach złotych	
1.7	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		1 458	1 404
1.7.1	składki na ubezpieczenia społeczne	411	1 094	1 053
1.7.2	składki na Fundusz Pracy	412	142	131
1.7.3	składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	x	0	0
1.7.4	świadczenia socjalne	x	190	190
1.7.5.	inne	x	32	30
1.8	pozostałe	x	536	531
2.	Koszty finansowe	x	2	2
2.1	płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	x	1	1
2.2	inne	x	1	1
3.	Pozostałe koszty	x	25	25
III	WYNIK (zysk/strata)	x	224	1 190
IV	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	x	1	1
	podatek dochodowy od osób prawnych	446	1	1
V	Wynik netto ²⁾	x	223	1 189
VI	Wydatki majątkowe	613, 614	140	131
¹⁾ klasyfikacja paragrafów wydatków jest czterocyfrowa; czwartą cyfrą jest odpowiednia cyfra od 1 do 9 lub cyfra 0,				
przychody należy ujmować stosując czwarte cyfry właściwe dla klasyfikacji dochodów				
²⁾ dodatki wynik należy oznaczyć znakiem "+", a ujemny wynik znakiem "-"				

Część B. Dane uzupełniające

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na dzień 31.12.2010 r.	Stan na dzień 31.12.2010 r.
		w tysiącach złotych	
1	2	3	4
I.	AKTYWA	3 890	4 134
1	AKTYWA TRWAŁE	1 970	1 917
1.1	Należności długoterminowe, w tym:		
	- należności z tytułu udzielonych pożyczek, w tym:		
	- jednostkom podsektora rządowego		
	- jednostkom podsektora samorządowego		
	- jednostkom spoza sektora finansów publicznych		
1.2	Akcje i udziały ³⁾		
2	AKTYWA OBROTOWE	1 920	2 217
2.1	Zapasy	20	27
2.2	Środki pieniężne	1 000	716
2.3	Należności krótkoterminowe, w tym:	900	1 474
	- należności z tytułu udzielonych pożyczek, w tym:		
	- jednostkom podsektora rządowego		
	- jednostkom podsektora samorządowego		
	- jednostkom spoza sektora finansów publicznych		
2.4	Akcje i udziały ³⁾		
II.	ZOBOWIĄZANIA według wartości nominalnej	220	220
1	Papiery wartościowe		
2	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od:		
	- jednostek podsektora rządowego		
	- jednostek podsektora samorządowego		
	- jednostek spoza sektora finansów publicznych		
3	Depozyty		
4	Zobowiązania wymagalne		
III.	LICZBA ZATRUDNIONYCH (w przeliczeniu na pełne etaty)	186	187

³⁾pozycja ta powinna uwzględniać zmianę stanu akcji i udziałów będącą wynikiem transakcji bez zmiany wartości kursu (przeszacowania) akcji i udziałów